

# EUROBAROMETRI 65

## KANSALAISMIELIPIIDE EUROOPAN UNIONISSA

### KEVÄT 2006

KANSALLINEN RAPORTTI

SUOMI

Tämän raportin pohjana oleva selvitys on Euroopan komission lehdistö- ja viestintäpääosaston tilaama ja koordinoima.

Tämä raportti on Euroopan komission Suomen edustustolle tehty selvitys.

Raportti ei edusta Euroopan komission mielipidettä.

Raportissa mahdollisesti ilmenevät mielipiteet ovat yksinomaan raportin kirjoittajan tulkintoja.

## SISÄLLYSLUETTELO

|   |    |
|---|----|
| Tiivistelmä   | 3  |
| 1 Johdanto  | 9  |
| 1.1 Tutkimuksen toteuttaminen   | 9  |
| 2 Yleinen ilmapiiri Suomessa ja mielipiteitä Euroopan unionista                       | 10 |
| 2.1 Suomalaisten elämäntilanne tällä hetkellä ja tulevaisuudenodotukset               | 10 |
| 2.2 Yleinen tietämys Euroopan unionista   | 12 |
| 2.2.1 Mistä lähteistä kansalaiset etsivät tietoa Euroopan unionista?                  | 13 |
| 2.3 Euroopan unionin itsestään antama kuva  | 14 |
| 2.4 Euroopan unionin rooli Suomessa   | 15 |
| 2.5 Suomalaisten mielipiteitä Euroopan parlamentista ja komissiosta                   | 18 |
| 2.5.1 Euroopan parlamentin ja komission tehtävien tärkeys                             | 18 |
| 2.5.2 Luottamus Euroopan parlamenttiin ja komissioon                                  | 19 |
| 3 Suomen jäsenyys Euroopan unionissa  | 22 |
| 3.1 Suomen EU-jäsenyyden kannatus   | 25 |
| 3.2 EU-jäsenyyden mukanaan tuomat hyödyt  | 28 |
| 3.3 Suomen EU-jäsenyyteen liittyvät pelot   | 29 |
| 3.4 Suomen puheenjohtajuus vuonna 2006  | 30 |
| 4 Suomalaiset ja Euroopan perustuslaki  | 33 |
| 4.1 Tietoisuus Euroopan perustuslaista  | 33 |
| 4.2 Perustuslain kannatus   | 34 |
| 4.3 Miten perustuslain kanssa tulisi edetä?   | 36 |
| 4.4 Miten kansalaiset arvioivat Euroopan perustuslain vaikuttavan unionin toimintaan? | 37 |
| Päätelmät   | 40 |
| LIITTEET  |    |
| Liite 1. Technical specifications   | 41 |
| Liite 2. Suomessa haastatelluille esitetyt kysymykset                                 | 44 |

## TIIVISTELMÄ

Tämä tiivistelmä esittelee Euroopan komission teettämän Eurobarometri 65 –mielipidemittauksen keskeisimmät tulokset. Raportti perustuu jäsenvaltioissa maaliskuussa 2006 tehtyjen haastattelujen avulla kerätyn aineiston analyysiin. Suomea käsittelevä maakohtainen raportti keskittyy käsittelemään mm. seuraavia asioita:

- suomalaisten tyytyväisyys omaan elämäänsä tällä hetkellä ja tulevaisuudenodotukset
- suomalaisten suhtautuminen Euroopan unioniin, minkälaisia tunteita Euroopan unioni heissä herättää?
- suhtautuminen Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa sekä luottamus Euroopan komissioon ja parlamenttiin
- Euroopan unionin perustuslaki ja suomalaiset.

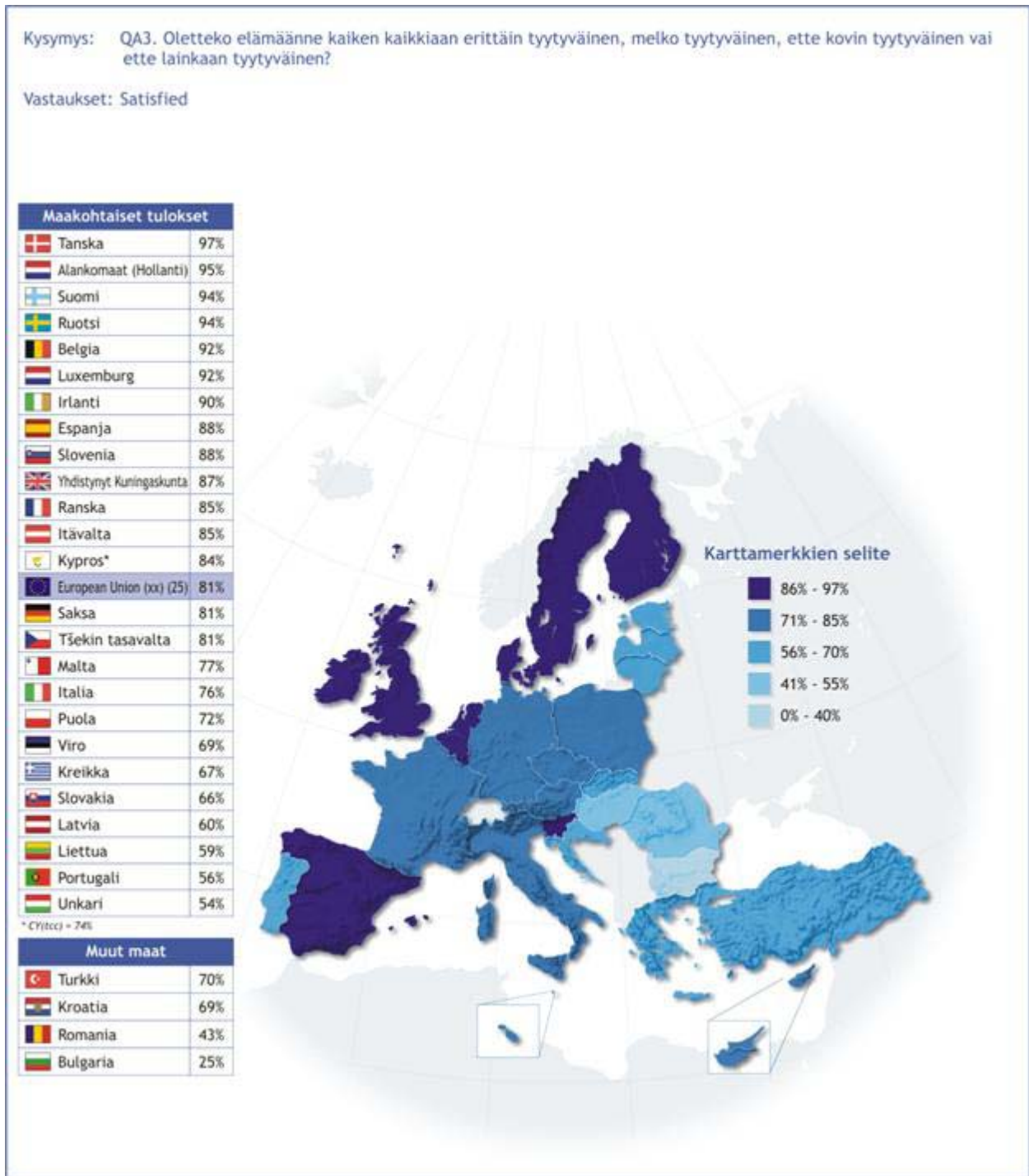
Saatujen tulosten perusteella voidaan Eurobarometri 64 -mielipidemittauksesta tehdä seuraavat päätelmät:

### Yleinen ilmapiiri Suomessa

Suomalaisista 94 % sanoo olevansa erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä. Kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista 88 % on erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä. Voidaan siis todeta, että suomalaiset ovat EU:n keskiarvoon suhteutettuna edelleen selvästi keskimääräistä tyytyväisempiä elämäänsä. Tyytyväisimpiä elämäänsä ovat johtavassa asemassa työskentelevät (93 %) ja opiskelijat (91 %), tyytymättömiä puolestaan työttömät.

Tarkasteltaessa suomalaisten odotuksia seuraavien viiden vuoden suhteen voidaan todeta, että 43 prosenttia kansalaisista uskoo henkilökohtaisen elämäntilanteensa paranevan lähitulevaisuudessa. Euroopan unionin keskiarvo on 39 prosenttia. 47 prosenttia suomalaisista uskoo tilanteensa pysyvän samanlaisena ja 9 prosenttia uskoo sen heikentyvän. Suomalaiset siis suhtautuvat keskimääräistä EU-kansalaista myönteisemmin tulevaisuuteensa. Suomalaisia tyytyväisempiä ovat vain tanskalaiset ja hollantilaiset.

Myönteisimmin tulevaisuutensa näkevät 15–42-vuotiaat nuoret ja opiskelijat. Myös 25–39-vuotiaista ja työttömistä yli puolet uskoo henkilökohtaisen tilanteensa paranevan. Suurissa kaupungeissa asuvat suhtautuvat tulevaisuutensa jonkin verran myönteisemmin kuin pienissä kaupungeissa tai maaseudulla asuvat. Vasemmiston äänenkannattajat näkevät tulevaisuutensa jonkin verran oikeiston äänenkannattajia myönteisemmin.



Verrattaessa suomalaisten vastauksia kaikkien jäsenmaiden keskiarvoon voidaan todeta, että Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaiset suhtautuvat keskimäärin kielteisemmin tulevaisuuteensa kuin suomalaiset.

## **Suomalaisten EU-tietämys**

Suurin osa suomalaisista arvioi tietotasonsa Euroopan unionista keskimääräiseksi. Suomalaiset antoivat oman EU-tietouden arvosanakseen keskimäärin 5,1, joka on selkeästi parempi kuin puolitoista vuotta aiemmin tehdyn kyselyn tulos. Tällöin suomalaiset antoivat tietämykselleen arvosanan 4,5. Suomalaisten tulos on jonkin verran Euroopan unionin jäsenvaltioiden yhteenlaskettua keskiarvoa (4,5) korkeampi. Vastajista 78 prosenttia sanoi etsivänsä Euroopan unionia koskevaa tietoa televisiosta, 64 prosenttia päivälehdistä, 41 prosenttia internetistä ja 32 prosenttia puolestaan radiosta.

Kaikkein parhaimmaksi tietonsa Euroopan unionista arvioivat johtavassa asemassa työskentelevät, korkeasti koulutetut ja oikeiston äänenkannattajat. Kaikkein heikoimmaksi tietonsa arvioivat puolestaan kotityötä tekevät ja vähiten koulutetut. Miehet arvioivat EU-tietämyksensä selkeästi naisia korkeammaksi.

## **Euroopan unionin itsestään antama kuva**

Suomalaisista 30 prosenttia oli sitä mieltä, että Euroopan unioni antaa itsestään hyvin myönteisen kuvan. 42 prosentin mielestä Euroopan unionin itsestään antama kuva on neutraali ja 26 prosentin mielestä se on melko tai hyvin kielteinen.

Etenkin opiskelijat, korkeasti koulutetut ja 15–24-vuotiaat nuoret katsovat Euroopan unionin antavan itsestään myönteisen kuvan. Miehistä 55 prosenttia on sitä mieltä, että Euroopan unioni antaa itsestään myönteisen kuvan, kun taas naisista tätä mieltä on alle puolet (45 %). Euroopan unionin kansalaiset keskimäärin näkevät unionin itsestään antaman kuvan myönteisempänä kuin suomalaiset.

## **Euroopan unionin rooli Suomessa**

Suomalaisten mielestä Euroopan unionin rooli on myönteinen etenkin ympäristönsuojelun, terrorismin ja rikollisuuden torjunnan osalta. Nämä vastaukset ovat linjassa aiemmissa mielipidemittauksissa saatujen tulosten kanssa. Suomalaiset näyttävät edelleen uskovan Euroopan unionin myönteiseen rooliin rajat ylittävissä ongelmissa.

Kielteisenä Euroopan unionin rooli nähdään etenkin hintojen nousun ja inflaation suhteen. Roolin nähdään olevan kielteinen myös työttömyyden torjunnan, verotuksen, terveydenhuoltojärjestelmän ja eläkkeiden suhteen.

Suomalaisten mielestä Euroopan unionin ensisijaisimpia tehtäviä tulisi olla köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen sekä työttömyyden torjuminen. Tärkeiksi koetaan myös rauhan ja turvallisuuden ylläpitäminen Euroopassa. Tärkeysjärjestys on pysynyt täysin muuttumattomana edelliseen Eurobarometri-mielipidemittaukseen verrattaessa.

Etenkin työttömien, itsenäisen ammatin harjoittajien ja 25–39-vuotiaiden mielestä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumisen tulisi olla yksi Euroopan unionin ensisijaisista tehtävistä. Naisista tätä mieltä on 56 % ja miehistä 47 %.

## **Suomalaiset ja Euroopan parlamentti ja komissio**

Suomalaisista 81 prosenttia arvioi Euroopan parlamentin tehtävän tärkeäksi ja lähestulkoon yhtä moni eli 79 prosenttia arvioi myös komission tehtävän tärkeäksi. Kansalaisista 11 prosenttia oli puolestaan sitä mieltä, ettei näiden toimielinten työ ole tärkeää.

Etenkin opiskelijat, 15–24-vuotiaat, koululaiset, johtavassa asemassa työskentelevät ja suurissa kaupungeissa asuvat ovat sitä mieltä, että Euroopan parlamentin tehtävä on tärkeä. Komission tehtävää pitävät tärkeänä mm. johtavassa asemassa työskentelevät ja itsenäisen ammatin harjoittajat, toimihenkilöt, korkeasti koulutetut ja opiskelijat. Vähiten tärkeänä parlamentin ja komission työtä pitävät työttömät ja kotityötä tekevät.

Euroopan unionin parlamenttiin luottaa 53 % suomalaisista. Eniten parlamenttiin luottavat 15–24-vuotiaat nuoret ja opiskelijat, johtavassa asemassa työskentelevät ja suurissa kaupungeissa asuvat. Poliittisista ryhmittymistä parlamenttiin luottavat eniten oikeiston äänenkannattajat ja vähiten vasemmiston äänenkannattajat. Luottamus Euroopan unionin parlamenttiin on ollut suomalaisten keskuudessa aina muutaman prosenttiyksikön suurempi kuin luottamus komissioon. Niin tälläkin kertaa, tosin ero on pienempi kuin koskaan, vain yhden prosenttiyksikön verran. Jos tarkastelemme kuuden viimeisimmän Eurobarometri-mielipidemittauksen tuloksia, voimme havaita, että luottamus parlamenttiin, oltuaan jonkin aikaa laskussa, on jälleen kääntynyt hienoiseen nousuun (+1 prosenttiyksikköä).

Tällä hetkellä 51 prosenttia suomalaisista luottaa komissioon. Tämä on kolme prosenttiyksikköä enemmän, kuin puoli vuotta aiemmin toteutetussa mielipidemittauksessa. Niiden kansalaisten määrä, jotka ovat vastanneet, etteivät luota komissioon, on puolestaan laskenut viisi prosenttiyksikköä puolessa vuodessa. Luku on tällä hetkellä 36 prosenttia.

Tarkasteltaessa suomalaisia lähemmin voidaan todeta, että eniten komissioon luottavat 15–24-vuotiaat nuoret, opiskelijat ja korkeasti koulutetut. Vähiten komissioon puolestaan luottavat vähiten koulutetut, itsenäisen ammatin harjoittajat ja eläkeläiset.

## **Suomen jäsenyys Euroopan unionissa**

Yli 90 prosenttia suomalaisista uskoo, että suurimmilla mailla on eniten valtaa Euroopan unionissa ja yli 70 prosenttia kansalaisista on sitä mieltä, ettei Suomen etuja oteta hyvin huomioon Euroopan unionissa. Vain vajaa kolmasosa kansalaisista (29 %) uskoo äänellään olevan merkitystä Euroopan unionissa. 42 prosenttia suomalaisista sanoo ymmärtävänsä Euroopan unionin toimintatapoja sekä uskoo, että sekä taloudellinen, että poliittinen tilanne Suomessa on vakaampi Suomen EU-jäsenyyden johdosta. Kansalaisista 44 prosenttia tuntee olonsa turvallisemmaksi, koska Suomi on Euroopan unionin jäsen. Suomalaiset eivät usko Suomen vaikutusvallan lisääntymiseen tulevaisuudessa.

Suomalaisista 39 prosenttia pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, 26 prosenttia taas huonona. Suomalaisista 34 prosenttia on sitä mieltä, ettei Suomen jäsenyys Euroopan unionissa ole hyvä eikä huono asia. Tarkasteltaessa mielipiteitä eri ryhmien välillä voidaan todeta, että 60 prosenttia johtavassa asemassa työskentelevistä pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana. Tätä mieltä on myös 56 prosenttia opiskelijoista, 54 prosenttia 15–24-vuotiaista ja kaupungeissa asuvista. Miehet (45 %) pitävät jäsenyyttä huomattavasti myönteisempänä kuin naiset (32 %). Oikeiston äänenkannattajista 49 prosenttia pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, vasemmiston äänenkannattajista tätä mieltä on 36 prosenttia ja keskustan äänenkannattajista 35 prosenttia.

Koulutustaso näyttää vaikuttavan mielipiteisiin ja voidaankin todeta, että mitä korkeampi vastaajan koulutustaso on, sitä todennäköisemmin hän pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana. Korkeakoulutetuista tätä mieltä on 47 prosenttia, kun taas vähiten koulutetuista jäsenyyttä pitää hyvänä asiana vain 21 prosenttia. Nuoret suhtautuvat Suomen jäsenyyteen vanhempia ihmisiä myönteisemmin; mitä vanhempi henkilö on, sitä suuremmalla todennäköisyydellä hän pitää Suomen jäsenyyttä huonona asiana. Jäsenyyttä pitävät huonona asiana etenkin työttömät, vähiten koulutetut ja kotityötä tekevät.

Tarkasteltaessa kehitystä syksystä 1999 voidaan havaita, että niiden kansalaisten määrä, jotka pitävät Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, kääntyi vuonna 2005 laskuun, noustuaan tasaisesti keväästä 2001 lähtien, lukuun ottamatta syksyä 2003. Jäsenyyttä huonona asiana pitävien kansalaisten määrä on ollut nousussa syksystä 2004 lähtien. Koko kuvatulla ajanjaksolla yli 30 prosenttia kansalaisista on ollut sitä mieltä, ettei jäsenyys ole hyvä eikä huono asia. Näiden kansalaisten määrä on siis ollut suurempi, kuin jäsenyyttä huonona asiana pitävien kansalaisten määrä.

### **Onko Suomi hyötynyt jäsenyydestään?**

Suomalaisista 45 prosenttia on sitä mieltä, että Suomi on hyötynyt jäsenyydestään. Niitä kansalaisia, jotka eivät usko Suomen hyötyneen jäsenyydestään on tällä hetkellä 48 prosenttia koko väestöstä. Jos tarkastellaan suomalaisia ryhmittäin, voidaan todeta, että eniten Suomen uskovat hyötyneen jäsenyydestään 15–24-vuotiaat, opiskelijat ja johtavassa asemassa työskentelevät. Suomen katsovat hyötyneen vähiten kotityötä tekevät, eläkeläiset, työttömät, ruumiillisen työn tekijät ja itsenäisen ammatin harjoittajat.

Kansalaisilta tiedusteltiin myös, millaisia Euroopan unioniin kohdistuvia pelkoja heillä on. Eniten suomalaisia pelottavat työpaikkojen siirtyminen sellaisiin maihin, joissa on alemmat tuotantokustannukset. Pelkoa herättävät myös Suomen Euroopan unionille maksamien maksujen kasvaminen sekä suomalaisten maanviljelijöiden vaikeuksien lisääntyminen. Yli 70 prosenttia suomalaisista pelkää pienempien jäsenmaiden vaikutusvallan menettämistä suuremmille jäsenmaille sekä huumekaupan ja kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden lisääntymistä. Vähiten suomalaiset pelkäävät mahdollista talouskriisiä (32 %) sekä kansallisen identiteettinsä ja kulttuurinsa menettämistä (39 %).

### **Suomen puheenjohtajuus vuonna 2006**

Suomalaisista 82 prosenttia sanoi kuulleensa Suomen puheenjohtajuudesta ja 18 prosenttia puolestaan ei ollut kuullut siitä. Suomen EU-puheenjohtajuudesta olivat todennäköisemmin kuulleet yli 55-vuotiaat, johtavassa asemassa työskentelevät, toimihenkilöt ja eläkeläiset. Kaupungeissa asuvista 10:tä prosenttia useampi oli kuullut puheenjohtajuudesta kuin maaseudulla asuvat. Miehet olivat kuulleet EU-puheenjohtajuudesta useammin kuin naiset.

86 prosenttia vastaajista piti puheenjohtajuutta erittäin tärkeänä tai tärkeänä, kun taas 12 prosenttia ei pitänyt sitä tärkeänä.

Puheenjohtajuutta pitivät tärkeänä etenkin 15–24-vuotiaat, opiskelijat, korkeasti koulutetut ja itsenäiset ammatinharjoittajat. Vähiten tärkeänä sitä puolestaan pitivät vasemmiston äänenkannattajat, eläkeläiset ja miehet, joskin ero on vain muutaman prosenttiyksikön.

## **Euroopan perustuslaki**

Suomalaisista 6 prosenttia sanoi kuullensa perustuslaista ja tuntevansa yleisesti ottaen sen sisällön. 83 prosenttia oli kuullut perustuslaista, mutta tiesi hyvin vähän sen sisällöstä. 12 prosenttia ei ollut kuullutkaan Euroopan perustuslaista.

Etenkin johtavassa asemassa työskentelevät, 25–54-vuotiaat, korkeasti koulutetut, opiskelijat ja toimihenkilöt olivat kuulleet Euroopan perustuslaista. Vähiten siitä olivat perillä kotityötä tekevät ja vähiten koulutetut.

Suomalaisista 7 prosenttia sanoi kannattavansa perustuslakia täysin (-3 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) ja 41 prosenttia puolestaan kannattaa sitä jonkin verran (+3 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). 24 prosenttia vastustaa jonkin verran (+1 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) ja 11 prosenttia täysin (-2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). 17 prosenttia kansalaisista ei osaa sanoa kantaansa (+2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa).

Erityisesti 15–39-vuotiaat, korkeasti koulutetut, johtavassa asemassa työskentelevät ja opiskelijat ovat sitä mieltä, että Euroopan unionilla pitäisi olla perustuslaki. Perustuslain selkeästi suurimpia vastustajia ovat kotityötä tekevät, joista 52 % vastustaa, kun taas muut ammattiryhmät eivät yllä lähellekään tätä lukua.

Suomalaisista 53 prosenttia on sitä mieltä, että Euroopan perustuslaki tulisi neuvotella uudestaan. Viidesosan mielestä jäsenmaiden pitäisi jatkaa perustuslain ratifiointiprosessia ja 18 prosenttia kansalaisista on sitä mieltä, että perustuslaista pitäisi luopua kokonaan. Mitään mainittavia eroja eri ryhmien välillä ei ole havaittavissa.

## 1 JOHDANTO

Eurobarometri on tutkinut jo useiden vuosien ajan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten mielipiteitä Euroopan unionista. Raportti tarkastelee mm. Euroopan unionia suomalaisesta näkökulmasta, Euroopan unionin yleistä kannatusta Suomessa ja suomalaisten suhtautumista Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa sekä suhtautumista Euroopan unionin perustuslakiin. Siinä tarkastellaan myös tiettyjä mielipidemutoksia jokaisessa mielipidemittauksessa kysyttävien kysymysten kohdalla pidemmällä ajanjaksolla. Suomalaisten mielipiteitä verrataan myös muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaismielipiteeseen.

### 1.1 Tutkimuksen toteuttaminen

Keväällä 2006 Eurobarometri-kysely toteutettiin 25 jäsenvaltiossa, neljässä jäsenehdokasmaassa ja Pohjois-Kyproksella maaliskuun 27. ja toukokuun 1. päivän välisenä aikana 2006. Kysely koski asenteita EU:ta kohtaan sekä muita ajankohtaisia poliittisesti ja yhteiskunnallisesti kiinnostavia aiheita. Siihen osallistui 24 693 yli 15-vuotiasta eurooppalaista. Suomen kansallinen raportti perustuu mielipidetiedusteluun, jossa haastateltiin 1 006:tta suomalaista ja jotka muodostivat sukupuoli-, ikä-, ammatti- sekä aluejakaumaltaan edustavan otoksen suomalaisista. Mielipidetiedustelu tehtiin Euroopan komission pyynnöstä. Euroopan tasolla mielipidetiedustelun tekoa koordinoi TNS Opinion & Social –konsortio, johon kuuluvat TNS (Taylor Nelson Sofres) ja EOS Gallup Europe. Suomessa haastattelut suoritti TNS Gallup Oy. Haastattelut tehtiin henkilökohtaisesti ihmisten kotona ja maan omilla kielillä.

Raportin toisessa luvussa tarkastellaan yleistä ilmapiiriä Suomessa; kuinka tyytyväisiä suomalaiset ovat elämäänsä ja miten he suhtautuvat tulevaisuuteen. Tässä luvussa käsitellään myös suomalaisten yleistä tietämystä Euroopan unionista ja sitä, mistä lähteistä suomalaiset etsivät tietoa Euroopan unionista. Tarkastelemme myös Euroopan unionin itsestään suomalaisille antamaa kuvaa. Lopuksi tarkastelemme suomalaisten mielipiteitä Euroopan parlamentin ja komission tehtävien tärkeydestä ja siitä, luottavatko suomalaiset näihin toimielimiin.

Kolmannessa luvussa tutkitaan suomalaisten mielipiteitä maamme jäsenyydestä Euroopan unionissa. Lisäksi kyseisessä luvussa tarkastellaan jäsenyyden mukanaan tuomia hyötyjä ja mahdollisia pelkoja, joita Suomen jäsenyys Euroopan unionissa herättää kansalaisissa. Luvussa käsitellään myös suomalaisten tietoisuutta Suomen EU-puheenjohtajuudesta vuonna 2006.

Raportin neljäs luku käsittelee Euroopan perustuslakia ja suomalaisten suhtautumista siihen. Kannattavatko suomalaiset perustuslakia ja miten heidän mielestään sen kanssa tulisi menetellä? Luvussa tutkitaan myös, miten suomalaiset uskovat Euroopan perustuslain vaikuttavan Euroopan unionin toimintaan.

Haastattelujen tulosten esittämisen apuna on käytetty kaavioita ja taulukoita. Nämä esittävät aina suomalaisten mielipidettä, jollei muuta mainita. Eräissä taulukoissa verrataan suomalaisten mielipiteitä kansalaismielipiteeseen muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Kyseinen vertailuluku on ilmaistu lyhenteellä **EU25** ja se tarkoittaa kaikkien 25 Euroopan unionin jäsenvaltion mielipiteiden laskennallista keskiarvoa. Kysymykset, joiden kysymyksen asettelu viittaa suoranaisesti Suomeen (esimerkiksi kysymys ”Onko Suomen jäsenyys Euroopan unionissa mielestänne..?”), on kussakin jäsenvaltiossa esitetty kyseistä maata koskevana.

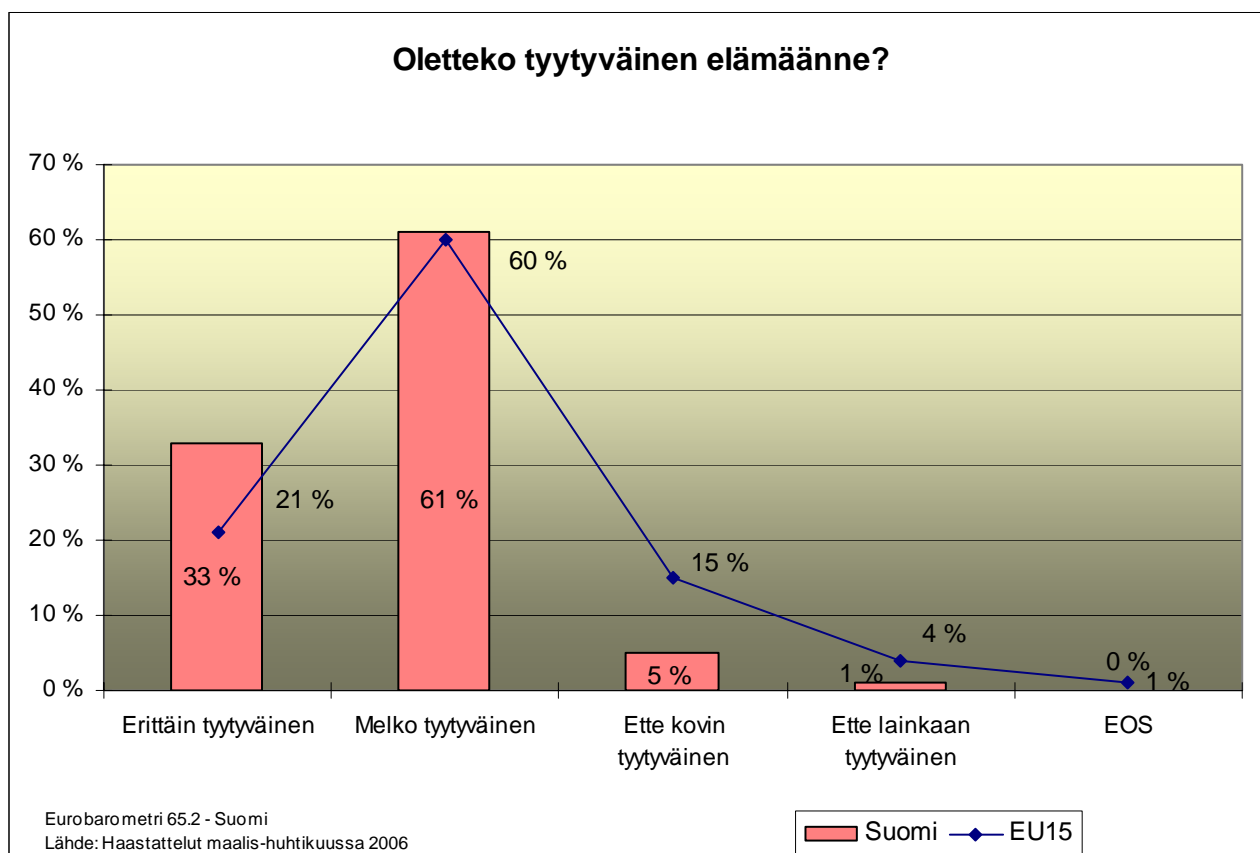
## 2 YLEINEN ILMAPIIRI SUOMESSA JA MIELIPITEITÄ EUROOPAN UNIONISTA

Tässä luvussa tarkastellaan suomalaisten tyytyväisyyttä omaan elämäänsä tällä hetkellä ja sitä, mitä he odottavat tulevaisuudelta? Luvussa tarkastellaan myös suomalaisten mielipiteitä Euroopan unionista ja sen roolista Suomen suhteen. Luvussa käsitellään myös sitä, kuinka tärkeinä suomalaiset pitävät Euroopan parlamenttia ja komissiota ja kuinka paljon he luottavat näihin toimielimiin. Suomalaisten mielipiteitä verrataan muiden jäsenmaiden kansalaisten mielipiteisiin.

### 2.2 Suomalaisten elämäntilanne tällä hetkellä ja tulevaisuudenodotukset

*- Suomalaisista 94 % on erittäin, tai melko tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä -*

Suomalaisista 94 % sanoo olevansa erittäin, tai melko tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä. Luku on lähestulkoon sama kuin vuosi sitten, jolloin 95 % kansalaisista oli tyytyväisiä elämäänsä. Kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista 81 % on erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä. Tämäkin luku on laskenut seitsemän prosenttiyksikköä puolessa vuodessa. Voidaan siis todeta, että suomalaiset ovat edelleen selvästi keskimääräistä EU-kansalaista tyytyväisempiä elämäänsä. Tyytyväisimpiä elämäänsä ovat johtavassa asemassa työskentelevät (93 %) ja opiskelijat (91 %). Tyytymättömiä ovat puolestaan työttömät, joista 44 % on tyytymättömiä elämäänsä.

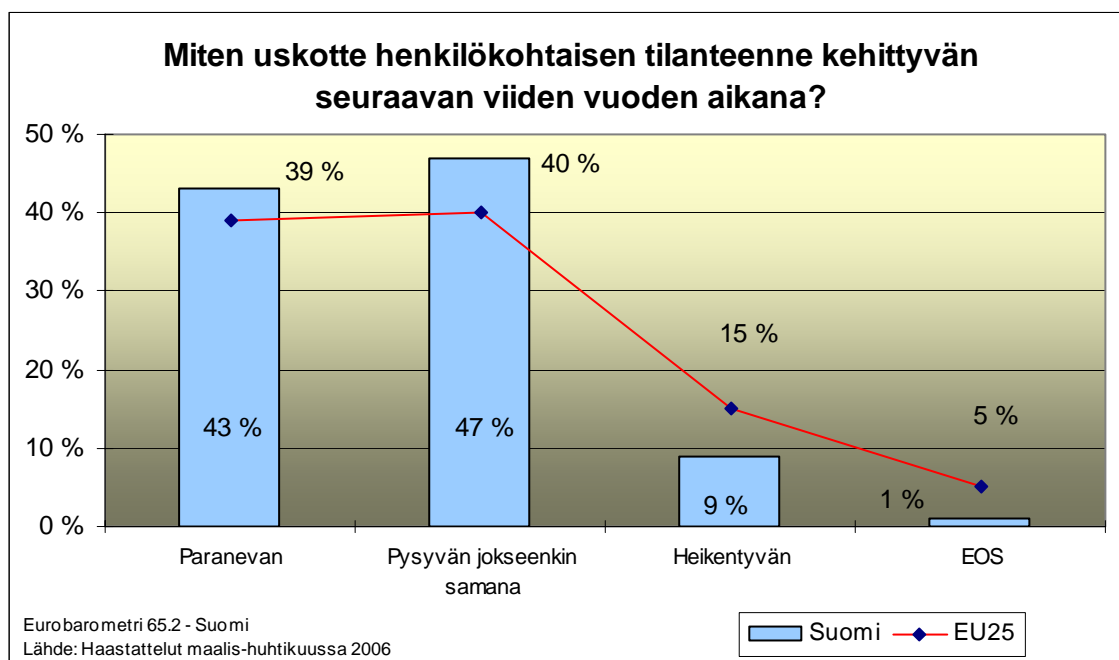


Verrattaessa vastauksia muiden EU-maiden kansalaisten vastauksiin voidaan todeta, että Euroopan unionissa suomalaisiakin tyytyväisempiä elämäänsä olevat kansalaiset löytyvät Tanskasta (97 %) ja Alankomaista (95 %). Ruotsalaiset ovat elämäänsä yhtä tyytyväisiä kuin suomalaiset. Luxemburgilaisista ja belgialaisista 92 prosenttia on tyytyväisiä ja irlantilaisistakin 90 prosenttia. Tyytymättömiä EU-kansalaisista ovat unkarilaiset (46 %) ja portugalilaiset (44 %). Hakijamaiden osalta voimme todeta, että elämäänsä kaikkein tyytymättömmät kansalaiset löytyvät edelleen Bulgariasta, jossa peräti 73 prosenttia kansasta on tyytymätöntä elämäänsä.

**- 90 % suomalaisista uskoo henkilökohtaisen tilanteensa paranevan, tai pysyvän samanlaisena seuraavien viiden vuoden aikana -**

Tarkasteltaessa suomalaisten odotuksia seuraavien viiden vuoden suhteen voidaan todeta, että 43 prosenttia kansalaisista uskoo henkilökohtaisen elämäntilanteensa paranevan lähitulevaisuudessa, 47 prosenttia uskoo sen pysyvän samanlaisena ja 9 prosenttia uskoo tilanteensa heikentyvän. Puoli vuotta aiemmin, syksyllä 2005, tehdyssä mielipidemittauksessa 42 prosenttia suomalaisista uskoi elämäntilanteensa paranevan tulevan viiden vuoden aikana, 49 prosenttia uskoi sen puolestaan pysyvän samanlaisena ja 7 prosenttia uskoi henkilökohtaisen tilanteensa heikentyvän tulevaisuudessa.

Myönteisimmin tulevaisuutensa näkevät 15–42-vuotiaat nuoret ja aikuiset (68 % uskoo henkilökohtaisen tilanteensa paranevan) ja opiskelijat (67 %). Myös 25–39-vuotiaista 57 prosenttia uskoo tilanteensa paranevan, kuten myös 56 prosenttia työttömistä. Suurissa kaupungeissa asuvat suhtautuvat tulevaisuutensa jonkin verran myönteisemmin kuin pienissä kaupungeissa tai maaseudulla asuvat. Vasemmiston äänenkannattajat (42 %) näkevät tulevaisuutensa jonkin verran oikeiston äänenkannattajia myönteisempänä (38 %).



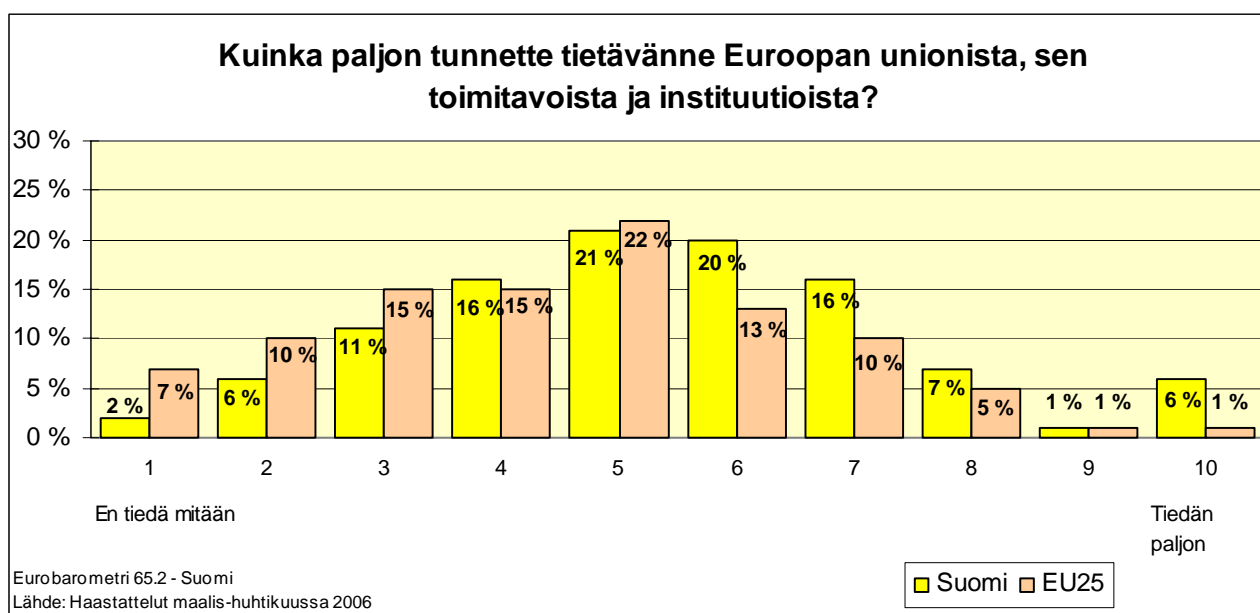
Verrattaessa suomalaisten vastauksia kaikkien jäsenmaiden keskiarvoon voidaan todeta, että Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaiset suhtautuvat keskimäärin kielteisemmin tulevaisuuteensa kuin suomalaiset. Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 15 prosenttia uskoo tilanteensa heikenevän tulevien vuosien aikana. Vastanneista 39 prosenttia uskoo tilanteensa paranevan ja 40 prosenttia arvioi sen pysyvän tulevaisuudessa muuttumattomana. Erityisen kielteisesti oman henkilökohtaisen tulevaisuutensa kehitykseen suhtautuvat kreikkalaiset ja saksalaiset (30 % ja 25 % uskoo tilanteen heikentyvän). Kaikkein myönteisimmin tulevaisuuteensa suhtautuvat kyproslaiset, joista 55 prosenttia uskoo tilanteensa paranevan. Muita keskimäärin myönteisemmin tulevaisuuteensa suhtautuvia EU-kansalaisia ovat irlantilaiset (54 %), virolaiset (53 %), ruotsalaiset (52 %), sekä latvialaiset, portugalilaiset ja britit (kaikki 51 %).

## 2.2 Yleinen tietämys Euroopan unionista

Eurobarometrissä suomalaisia pyydettiin arvioimaan itse asteikolla 1–10<sup>1</sup>, kuinka paljon he itse arvioivat tietävänsä Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista. Suurin osa suomalaisista arvioi tietotasonsa Euroopan unionista keskimääräiseksi. Suomalaiset antoivat oman EU-tietouden arvosanakseen keskimäärin 5,1, joka on selkeästi parempi kuin puolitoista vuotta aiemmin tehdyn kyselyn tulos. Tällöin suomalaiset antoivat tietämykselleen arvosanan 4,5. Suomalaisten tulos on hieman Euroopan unionin jäsenvaltioiden yhteenlaskettua keskiarvoa (4,5) korkeampi (nousut 0,2 astetta puolessatoista vuodessa).

*- suomalaiset arvioivat EU-tietämyksensä keskimääräistä korkeammaksi -*

Kaikkein parhaimmiksi tietonsa Euroopan unionista arvioivat johtavassa asemassa työskentelevät (ka 5,5), korkeasti koulutetut (5,3) ja oikeiston äänenkannattajat (5,1). Kaikkein heikoimmiksi tietonsa arvioivat puolestaan kotityötä tekevät (3,6) ja vähiten koulutetut (3,8). Miehet (4,9) arvioivat EU-tietämyksensä selvästi naisia (4,1) korkeammaksi.



<sup>1</sup> 1 = En tiedä mitään, 10 = Tiedän paljon

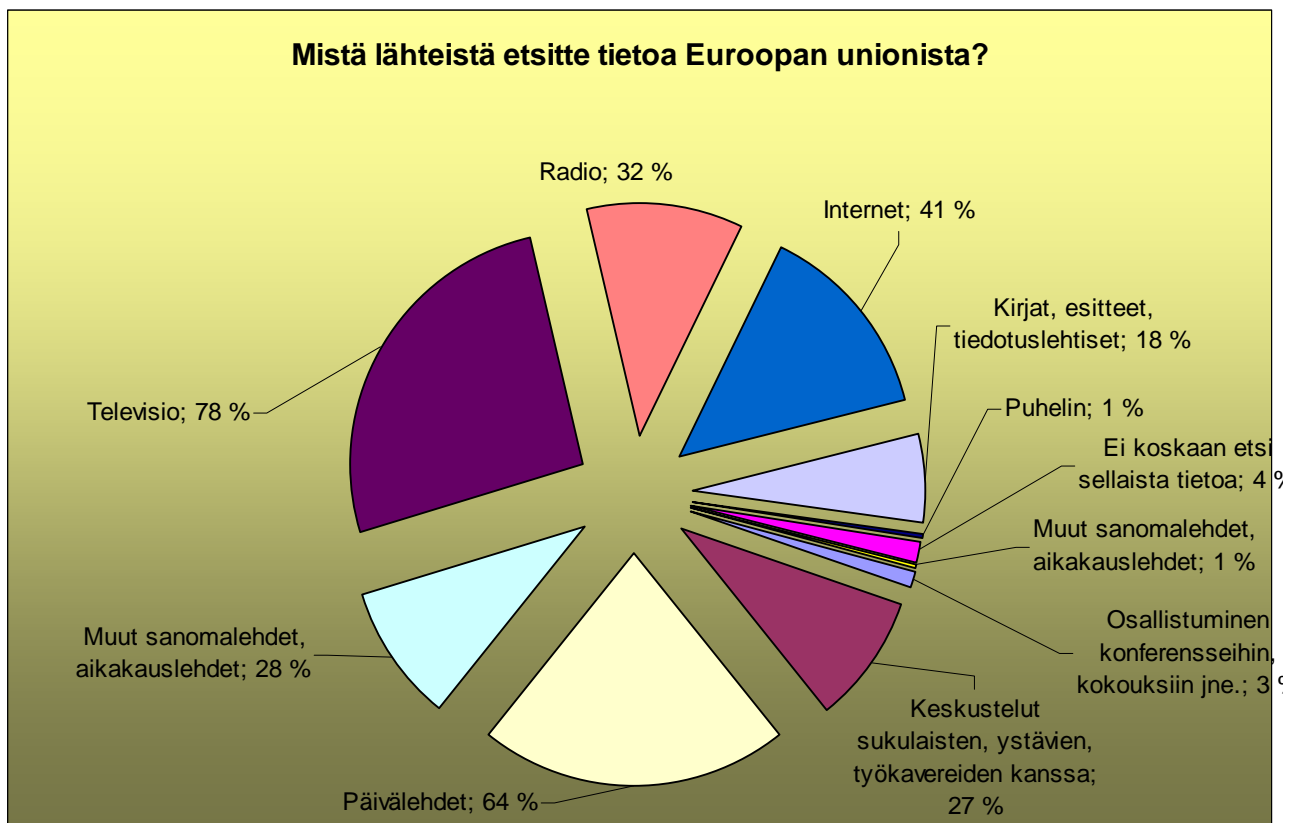
Kaikista jäsenvaltioista EU-tietoutensa huonoimmaksi arvioivat tällä kertaa espanjalaiset (3,7), unkarilaiset ja portugalilaiset (molemmat 3,8). Parhaimman EU-tietämyksen katsoivat omaavansa hollantilaiset (5,4) ja luxemburgilaiset (5,3). Kyproslaiset ja tanskalaiset arvioivat tietonsa samalle tasolle kuin suomalaiset. Tarkasteltaessa jäsenehdokasmaita voidaan todeta, että kaikkein huonoimmin Euroopan unionia arvioivat tuntevansa turkkilaiset keskiarvolla 3,7. Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että uudet jäsenvaltiot arvioivat oman tietämyksensä Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista varsin hyväksi verrattuna vanhoihin jäsenvaltioihin.

### 2.2.1 Mistä lähteistä kansalaiset etsivät tietoa Euroopan unionista?

Kansalaisilta tiedusteltiin myös, mitä tietolähteitä he käyttävät Euroopan unionia koskevan tiedon hakemiseen. Suurin osa vastaajista, 78 prosenttia, sanoi etsivänsä Euroopan unionia koskevaa tietoa televisiosta, 64 prosenttia puolestaan päivälehdistä, 41 prosenttia internetistä ja 32 prosenttia radiosta. Muita suomalaisten käyttämiä tietolähteitä olivat muut lehdet kuin päivälehdet, aikakauslehdet, keskustelut muiden henkilöiden kanssa sekä erilaiset kirjat, esitteet ja tiedotuslehtiset.

#### - suomalaiset etsivät tietoa Euroopan unionista etenkin televisiosta ja päivälehdistä -

Internetistä hakevat tietoa erityisesti opiskelijat (49 %), johtavassa asemassa työskentelevät (47 %) ja korkeasti koulutetut (40 %). Opiskelijoista 30 prosenttia etsii tietoa myös keskustelemalla muiden kanssa.



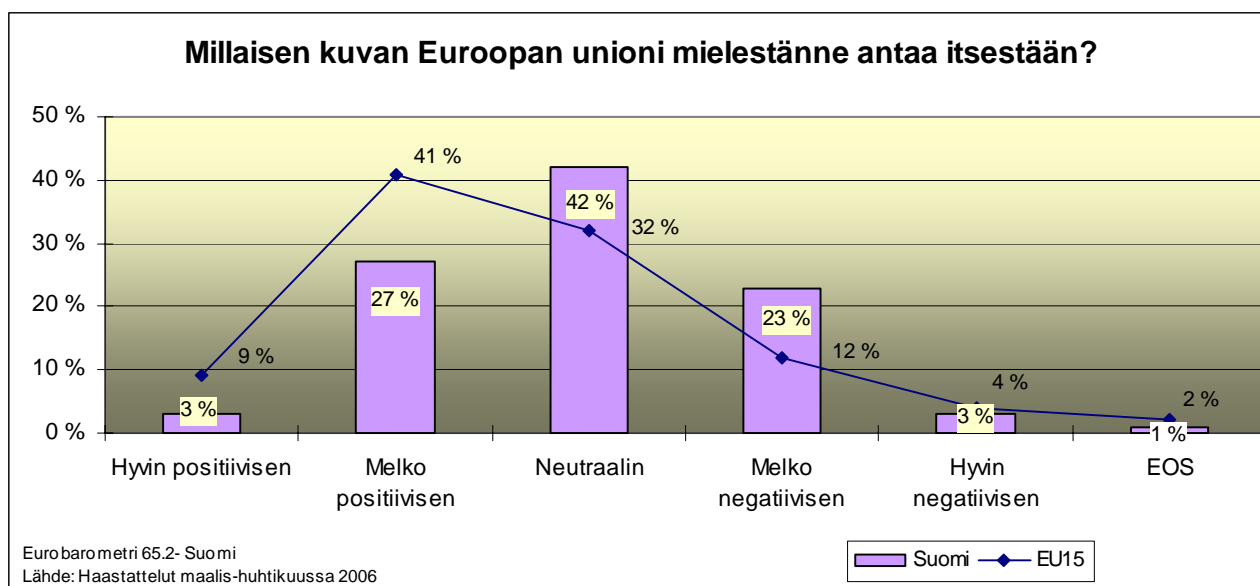
Internetistä etsivät tietoa suomalaisia enemmän hollantilaiset (49 %) ja tanskalaiset (45 %). Ruotsalaiset (63 %) etsivät tietoa päivälehdistä lähes yhtä paljon kuin suomalaiset. Tanskalaisista 45 prosenttia nimeää keskustelut sukulaisten, ystävien ja työkavereiden kanssa tärkeäksi tietolähteeksi. Briteistä 23 prosenttia sanoo, etteivät he koskaan etsi Euroopan unionia koskevaa tietoa.

### 2.3 Euroopan unionin itsestään antama kuva

Suomalaisia pyydettiin myös kertomaan, minkälaisen kuvan Euroopan unioni heidän mielestään antaa itsestään. Suomalaisista 30 prosenttia oli sitä mieltä, että Euroopan unioni antaa itsestään hyvin myönteisen kuvan (+3 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). 42 prosentin mielestä Euroopan unionin itsestään antama kuva on neutraali (-3 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) ja 26 prosentin mielestä se on melko tai hyvin kielteinen (pysynyt muuttumattomana).

*- suomalaisista 30 % sanoo, että Euroopan unionin itsestään antama kuva on myönteinen -*

Etenkin opiskelijat (62 %), korkeasti koulutetut (61 %) ja 15–24-vuotiaat nuoret katsovat Euroopan unionin antavan itsestään myönteisen kuvan. Miehistä 55 prosenttia on sitä mieltä, että Euroopan unioni antaa itsestään myönteisen kuvan, kun taas naisista tätä mieltä on alle puolet (45 %).



Edellä olevasta kaaviosta voimme havaita, että Euroopan unionin kansalaiset näkevät unionin itsestään antaman kuvan keskimäärin myönteisempänä kuin suomalaiset. Kaikkein myönteisimmän kuvan Euroopan unioni antaa itsestään irlantilaisista mielestä, joista 73 prosenttia on sitä mieltä, että Euroopan unionin itsestään antama kuva on hyvin tai melko myönteinen. Italialaisista 68 prosenttia, espanjalaisista 62 prosenttia ja slovenialaisista 60 % on tätä mieltä. Kielteisimmän kuvan itsestään Euroopan unioni antaa puolestaan itävaltalaisista mielestä, joista 31 prosenttia on sitä mieltä, että Euroopan unionin itsestään antama kuva on kielteinen (32 % itävaltalaisista pitää sitä myönteisenä).

Lähestulkoon samaa tasoa suomalaisten ja itävaltalaisien kanssa ovat britit; 29 prosenttia pitää Euroopan unionin itsestään antamaa kuvaa kielteisenä ja 34 prosenttia myönteisenä.

## 2.4 Euroopan unionin rooli Suomessa

### *- Euroopan unionin rooli on myönteinen etenkin ympäristönsuojelun sekä terrorismin ja rikollisuuden torjunnan kannalta -*

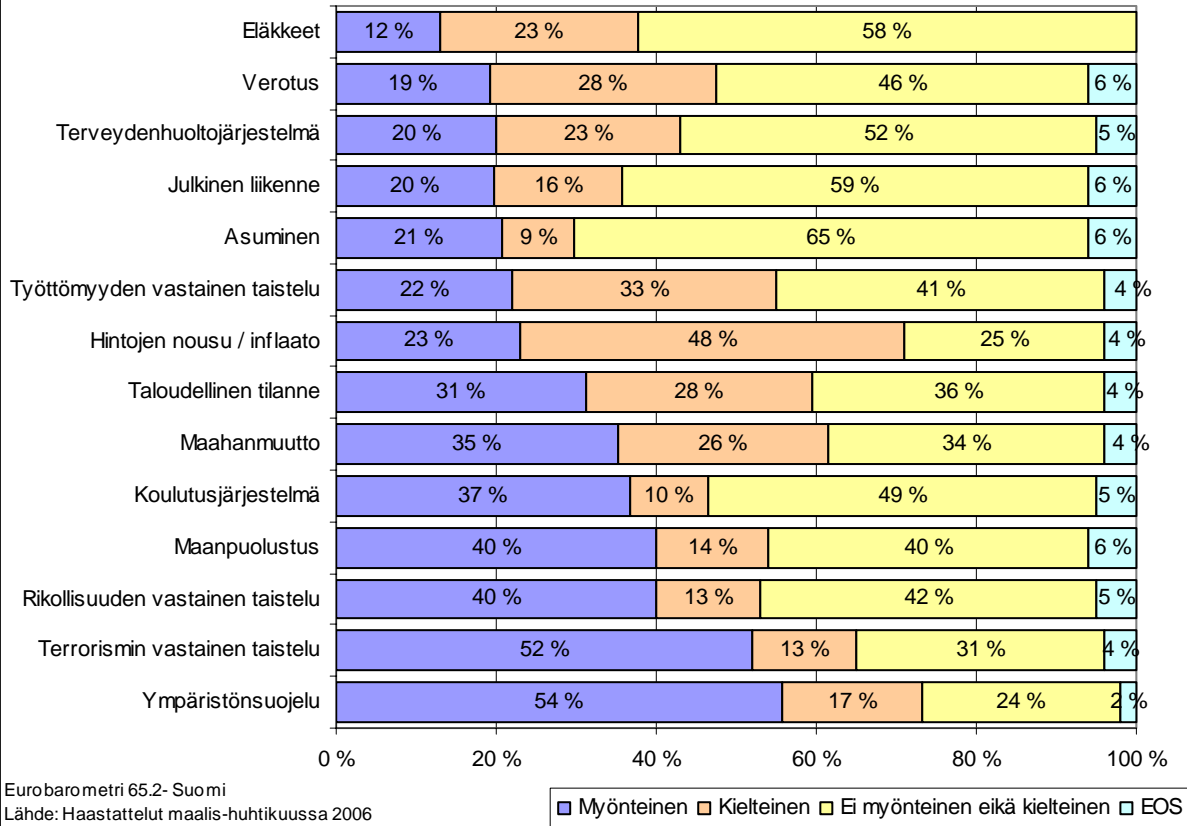
Kansalaisilta tiedusteltiin myös, millaisena he näkevät Euroopan unionin roolin Suomessa tiettyjen erityisten aihealueiden kannalta. Suomalaisten mielestä Euroopan unionin rooli on myönteinen etenkin ympäristönsuojelussa sekä terrorismin ja rikollisuuden torjunnassa. Nämä vastaukset ovat hyvin linjassa aiemmissä mielipidemittauksissa saatujen tulosten kanssa. Suomalaiset näyttävät siis uskovan Euroopan unionin myönteiseen rooliin rajat ylittävissä ongelmissa. Suomen EU-ministerivaliokunta katsoikin asialista-arviossaan 24.5.2006, että kansalaisten luottamusta Euroopan unioniin voidaan parantaa saavuttamalla konkreettisia tuloksia kysymyksissä, joissa unionin toiminta on selvästi kannattavampaa kuin pelkkä yksittäinen toiminta.

Ympäristönsuojelussa Euroopan unionin roolin kokivat myönteiseksi etenkin johtavassa asemassa työskentelevät (62 %) ja korkeasti koulutetut (61 %). Euroopan unionin rooli on myönteinen terrorismin torjunnassa etenkin johtavassa asemassa työskentelevien (68 %), toimihenkilöiden (63 %) ja 25–56-vuotiaiden mielestä. Rikollisuuden torjunnassa Euroopan unionin rooli on myönteinen opiskelijoiden (47 %), johtavassa asemassa työskentelevien ja itsenäisen ammatin harjoittajien (46 %), korkeasti koulutettujen (46 %) ja 15–24-vuotiaiden nuorten mielestä.

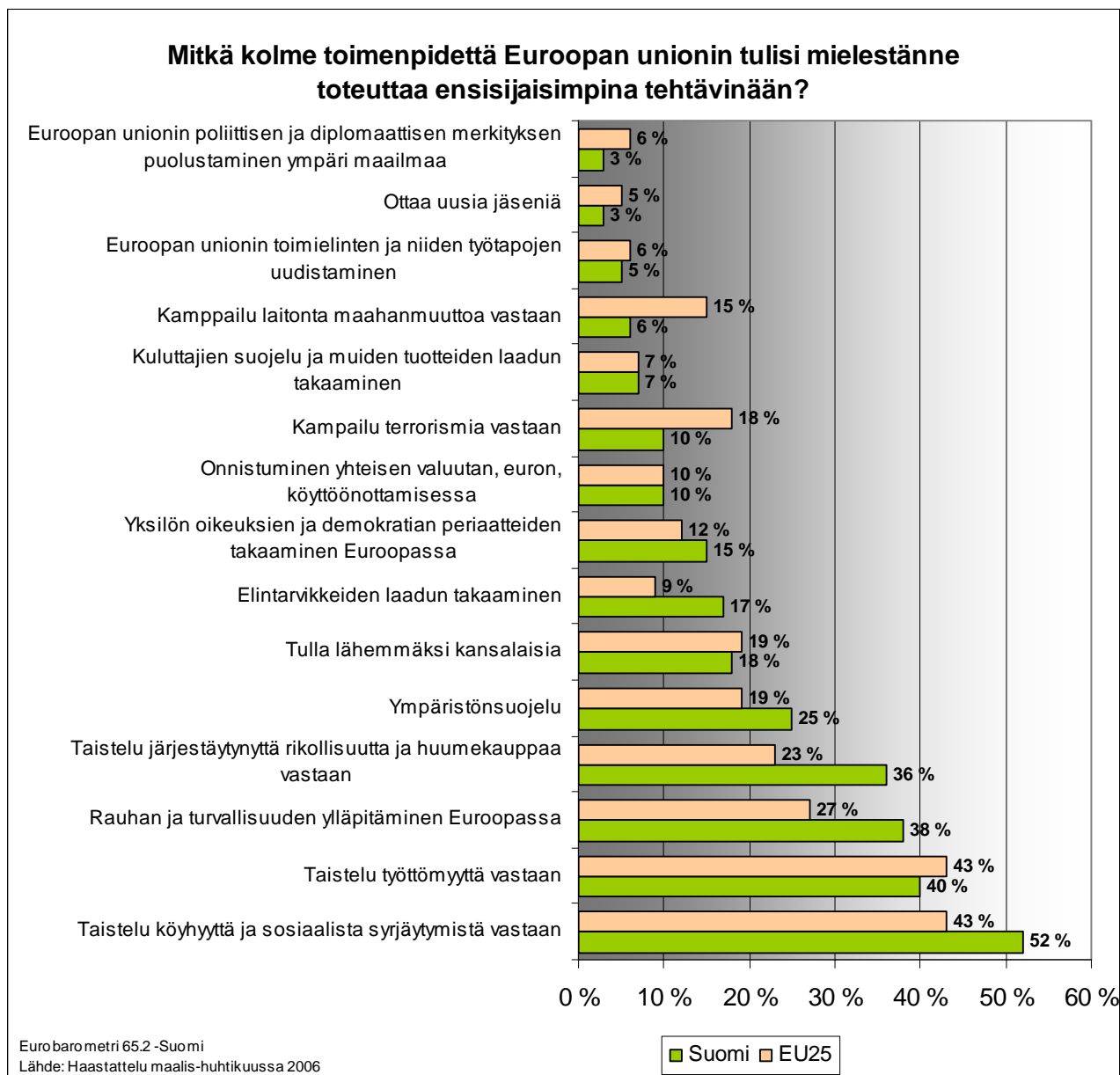
### *- Euroopan unionin rooli nähdään kielteisenä etenkin hintojen nousun ja inflaation suhteen -*

Kielteisenä Euroopan unionin rooli nähdään etenkin hintojen nousun ja inflaation suhteen. Suomalaisista 48 % uskoo, että Euroopan unionin rooli on Suomen kohdalla tässä suhteessa kielteinen. Tähän uskovat etenkin ruumiillisen työn tekijät (48 %). Roolin nähdään olevan kielteinen myös työttömyyden torjumisen, verotuksen, terveydenhuoltojärjestelmän ja eläkkeiden osalta. Näissä asioissa enemmistö suomalaisista uskoo unionin vaikutuksen olevan kielteisenä kuin myönteisenä.

**Onko Euroopan unionin rooli Suomen kohdalla mielestänne myönteinen, kielteinen vaiko ei myönteinen eikä kielteinen seuraavissa kysymyksissä?**



Tämän jälkeen kansalaisille lueteltiin joukko toimenpiteitä, joiden suhteen heidän tehtävänä oli kertoa, mitkä kolme toimenpidettä Euroopan unionin tulisi heidän mielestään toteuttaa ensisijaisimpina tehtävinään. Alla olevasta taulukosta voidaan havaita, että suomalaisten mielestä Euroopan unionin ensisijaisimpia tehtäviä ovat köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen sekä työttömyyden torjuminen. Tärkeiksi koetaan myös rauhan ja turvallisuuden ylläpitäminen Euroopassa. Tärkeysjärjestys on pysynyt täysin muuttumattomana edelliseen Eurobarometri-mielipidemittaukseen verrattaessa.



**- Euroopan unionin tärkeimmän tehtävän tulisi olla köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuminen -**

Etenkin työttömien (63 %), itsenäisen ammatin harjoittajien (57 %) ja 25–39-vuotiaiden (56 %) mielestä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuminen tulisi olla yksi Euroopan unionin ensisijaisista toimenpiteistä. Naisista tätä mieltä on 56 % ja miehistä 47 %.

Euroopan unionin kansalaisista etenkin liettualaiset (66 %), latvialaiset (65 %) ja slovenialaiset (63 %) ovat sitä mieltä, että köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuminen tulisi olla yksi Euroopan unionin ensisijaisista toimenpiteistä. Unkarilaisista 26 prosenttia on sitä mieltä, että elintarvikkeiden laadun takaamisen tulisi olla yksi ensisijaisimmista toimenpiteistä. Rauhan ja turvallisuuden ylläpitäminen Euroopassa on tärkeää etenkin luxemburgilaisille, tanskalaisille ja

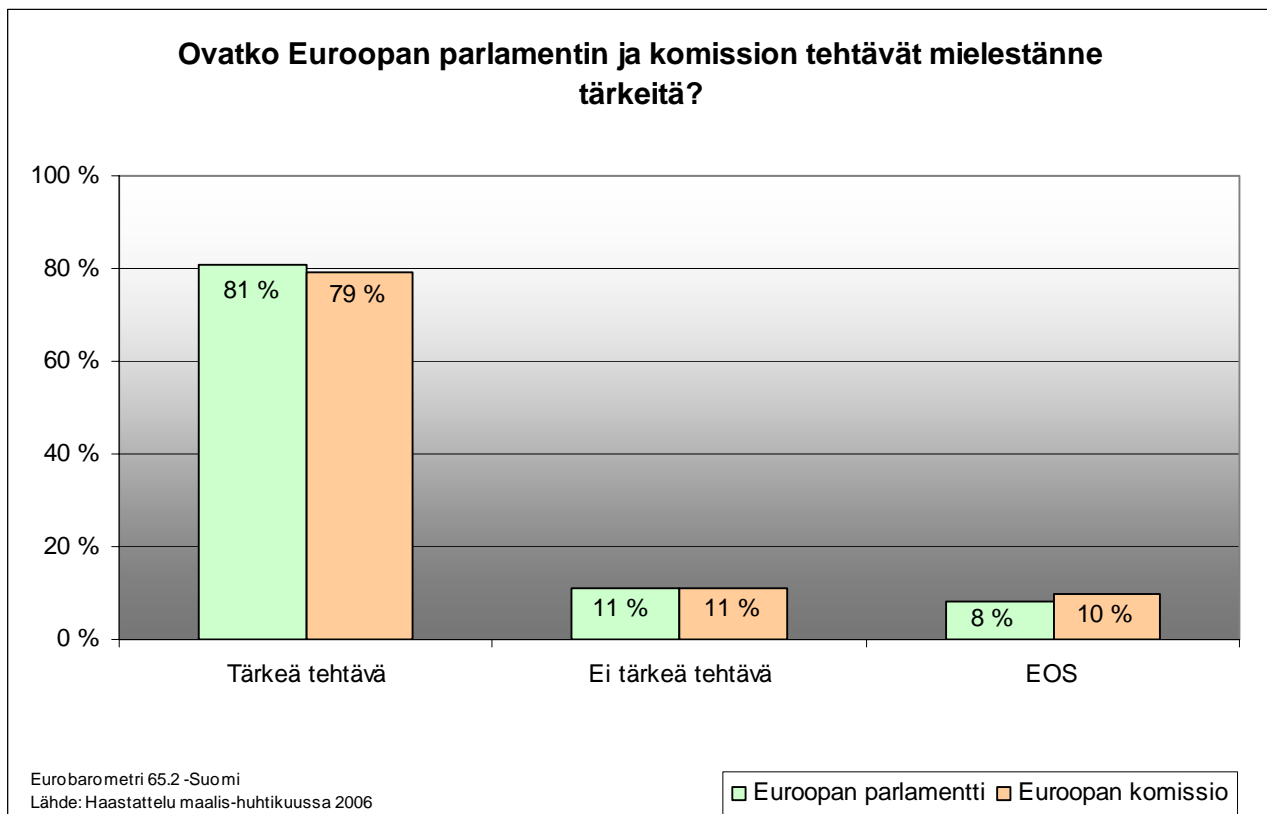
kyproslaisille. Järjestäytyneen rikollisuuden ja huumekaupan torjumista kannatetaan erityisesti Suomen ohella Irlannissa, Ruotsissa ja Isossa-Britanniassa. Belgialaiset ja italialaiset ovat muita enemmän sitä mieltä, että Euroopan unionin tulisi tulla lähemmäksi kansalaisia.

## 2.5 Suomalaisien mielipiteitä Euroopan unionin parlamentista ja komissiosta

Kansalaisilta kysyttiin tarkemmin myös heidän mielipidettään Euroopan unionin parlamentin ja komission työn tärkeydestä sekä heidän luottamuksestaan näihin toimielimiin. Alla tarkastellaan lähemmin suomalaisten vastauksia näihin kysymyksiin sekä verrataan vastauksia muiden jäsenvaltioiden kansalaismielipiteisiin.

### 2.5.1 Euroopan parlamentin ja komission tehtävien tärkeys

Suomalaisista 81 prosenttia arvioi Euroopan parlamentin tehtävän tärkeäksi ja lähestulkoon yhtä moni eli 79 prosenttia arvioi komission tehtävät tärkeiksi. 11 prosenttia kansalaisista puolestaan oli sitä mieltä, ettei näiden toimielinten työ ole tärkeää.



Etenkin opiskelijat (88 %), 15–24-vuotiaat, koululaiset, johtavassa asemassa työskentelevät ja suurissa kaupungeissa asuvat (87 %) ovat sitä mieltä, että Euroopan parlamentin tehtävä on tärkeä. Komission tehtävää pitävät tärkeänä mm. johtavassa asemassa työskentelevät ja itsenäisen ammatin

harjoittajat (88 %), toimihenkilöt (87 %), korkeasti koulutetut (86 %) ja opiskelijat (85 %). Vähiten tärkeänä parlamentin ja komission työtä pitävät työttömät ja kotityötä tekevät.

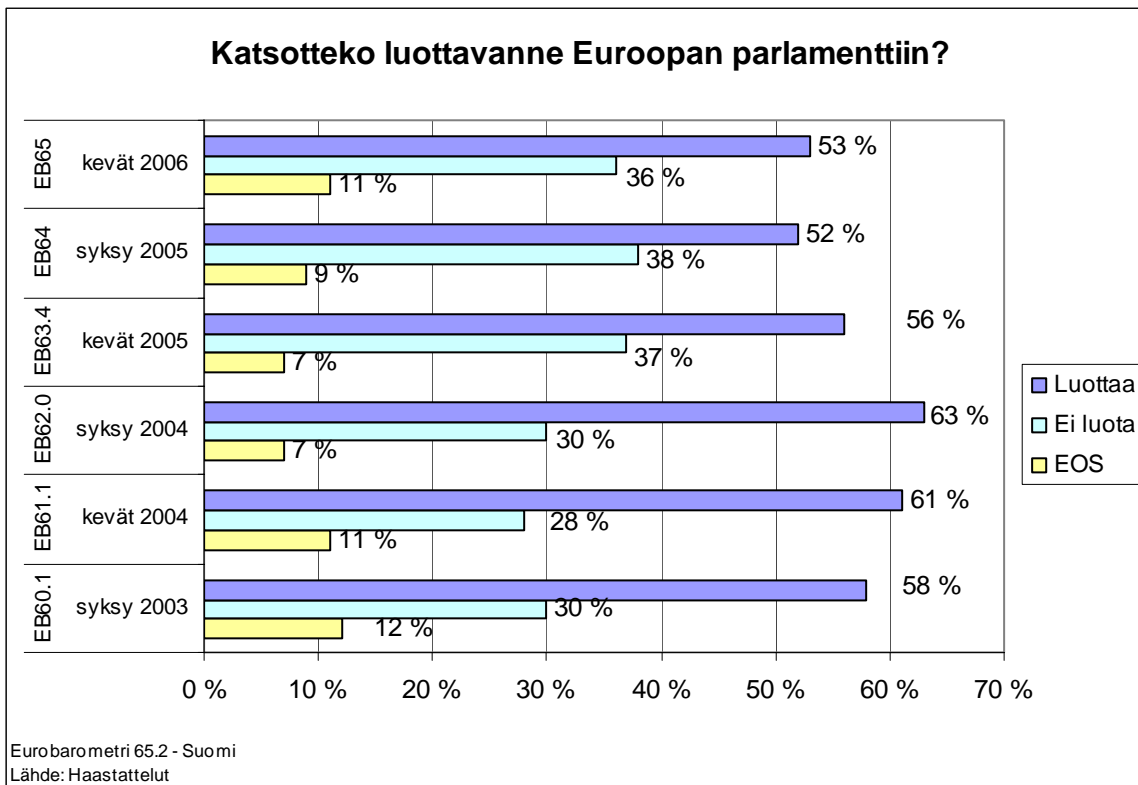
### 2.5.2 Luottamus Euroopan parlamenttiin ja komissioon

Euroopan parlamentin valta ja vastuu on lisääntynyt vuosien kuluessa, erityisesti vuoden 1979 jälkeen, jolloin sen jäsenet valittiin ensimmäisen kerran yleisillä, välittömällä vaaleilla koko unionin alueella. Nykyisessä parlamentissa, joka on valittu viideksi vuodeksi kesäkuussa 2004, on 732 jäsentä 25 jäsenvaltiosta.

#### - Euroopan unionin parlamenttiin luottaa 53 % suomalaisista -

Luottamus Euroopan unionin parlamenttiin on ollut suomalaisten keskuudessa aina muutaman prosenttiyksikön suurempi kuin luottamus komissioon, ja niin tälläkin kertaa. Jos tarkastellaan kuutta viimeisintä Eurobarometri –mielipidemittausta ja niiden tuloksia voidaan havaita, että luottamus parlamenttiin - oltuaan jonkin aikaa nousussa ja sen jälkeen laskettuaan 11 prosenttiyksikköä vuodessa - on jälleen kääntynyt hienoiseen nousuun. Jos taas verrataan suomalaisten keskiarvoa (53 % luottaa parlamenttiin) kaikkien jäsenvaltioiden keskiarvoon (52 % luottaa), voidaan sen todeta olevan lähestulkoon saman.

Suomalaisten mielipiteitä lähemmin tarkasteltaessa voidaan lisäksi todeta, että eniten parlamenttiin luottavat 15–24-vuotiaat nuoret (74 %) ja opiskelijat (70 %), johtavassa asemassa työskentelevät (63 %) ja suurissa kaupungeissa asuvat (67 %). Poliittisista ryhmittymistä parlamenttiin luottavat eniten oikeiston äänenkannattajat (62 %) ja vähiten vasemmiston äänenkannattajat (43 %).



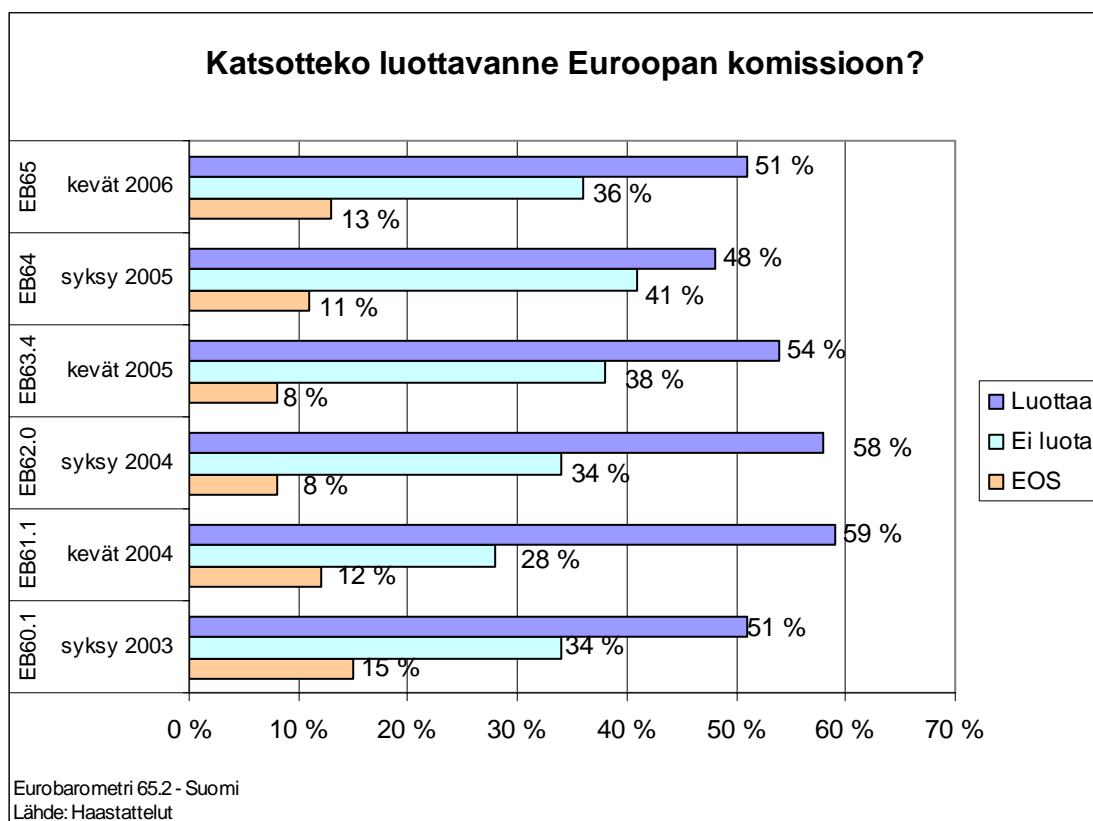
Kun luottamusta parlamenttiin verrataan muiden jäsenvaltioiden lukuihin havaitaan, että suurinta luottamus on Unkarissa, jonka kansalaisista 71 prosenttia luottaa Euroopan parlamenttiin. Italialaisista ja belgialaisista 65 prosenttia luottaa parlamenttiin ja kreikkalaisista 63 prosenttia. Tanskassa ja Irlannissa parlamenttiin luottaa 62 prosenttia kansalaisista. Epäluottamus on suurinta Isossa-Britanniassa, jossa kansalaisista peräti 46 prosenttia (-11 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) sanoo, etteivät he luota Euroopan parlamenttiin. Muita eurokansalaisia, jotka erityisesti eivät luota Euroopan unionin parlamenttiin ovat itävaltalaiset, hollantilaiset, ranskalaiset ja saksalaiset (35–33 %).

Komissio puolestaan on maiden hallituksista riippumaton toimielin, joka edustaa ja puolustaa koko EU:n etuja. Jäsenvaltioiden hallitukset nimittävät komission jäsenet, ja Euroopan parlamentti vahvistaa nimitykset viideksi vuodeksi kerrallaan.

**- 51 % suomalaisista luottaa Euroopan komissioon -**

Alla olevasta kaaviosta voidaan havaita, että luottamus Euroopan komissioon, oltuaan laskussa kevästä 2004, on sekin kääntynyt nousuun ja noussut kolme prosenttiyksikköä puolessa vuodessa. Tällä hetkellä 51 prosenttia suomalaisista luottaa komissioon. Samalla niiden kansalaisten määrä, jotka ovat vastanneet, etteivät luota komissioon, on laskenut viisi prosenttiyksikköä puolessa vuodessa. Luku on tällä hetkellä 36 prosenttia.

Tarkasteltaessa suomalaisia lähemmin voidaan todeta, että eniten komissioon luottavat 15–24-vuotiaat nuoret (69 %), opiskelijat (68 %) ja korkeasti koulutetut (59 %). Vähiten komissioon puolestaan luottavat vähiten koulutetut (48 %), itsenäisen ammatin harjoittajat ja eläkeläiset (44 %).



Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 47 prosenttia luottaa komissioon ja 29 prosenttia ei luota. Luottamus komissioon on suurinta Sloveniassa (65 %) sekä Unkarissa ja Belgiassa (molemmissa 63 %). Kreikassa 61 prosenttia kansalaisista luottaa komissioon ja Italiassakin 60 prosenttia. Niiden kansalaisten määrä, jotka sanovat etteivät he luota komissioon on suurinta Isossa-Britanniassa (42 %), Itävallassa ja Kreikassa (39 % molemmissa). Saksalaisista 36 prosenttia ja ranskalaisista 35 prosenttia sanoo, etteivät he luota Euroopan komissioon.

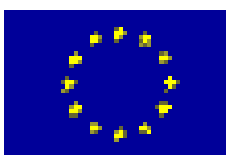
Jos tarkastellaan kaikkien jäsenvaltioiden keskiarvoa voidaan todeta, että suomalaiset yhä edelleen luottavat komissioon kaikkien jäsenvaltioiden laskennallista keskiarvoa (47 %) enemmän, joskin ero on enää kaksi prosenttiyksikköä. Sinällään tämä on mielenkiintoinen havainto, vaikka suomalaiset perinteisesti suhtautuvatkin hyvin kielteisesti Euroopan unioniin kokonaisuutena, luottavat he kuitenkin sen toimielimiin keskiarvoista EU-kansalaista enemmän.

### 3 SUOMEN JÄSENYYS EUROOPAN UNIONISSA

Tässä luvussa käsittelemme Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa. Tarkastelemme Euroopan unionin lipun suomalaisissa herättämiä tuntemuksia, suomalaisten mielipiteitä siitä, onko Suomen EU-jäsenyys hyvä asia ja sitä, onko Suomi hyötynyt jäsenyydestään.

#### Euroopan unionin lippu

Suomalaisille näytettiin seuraavaa kuvaa



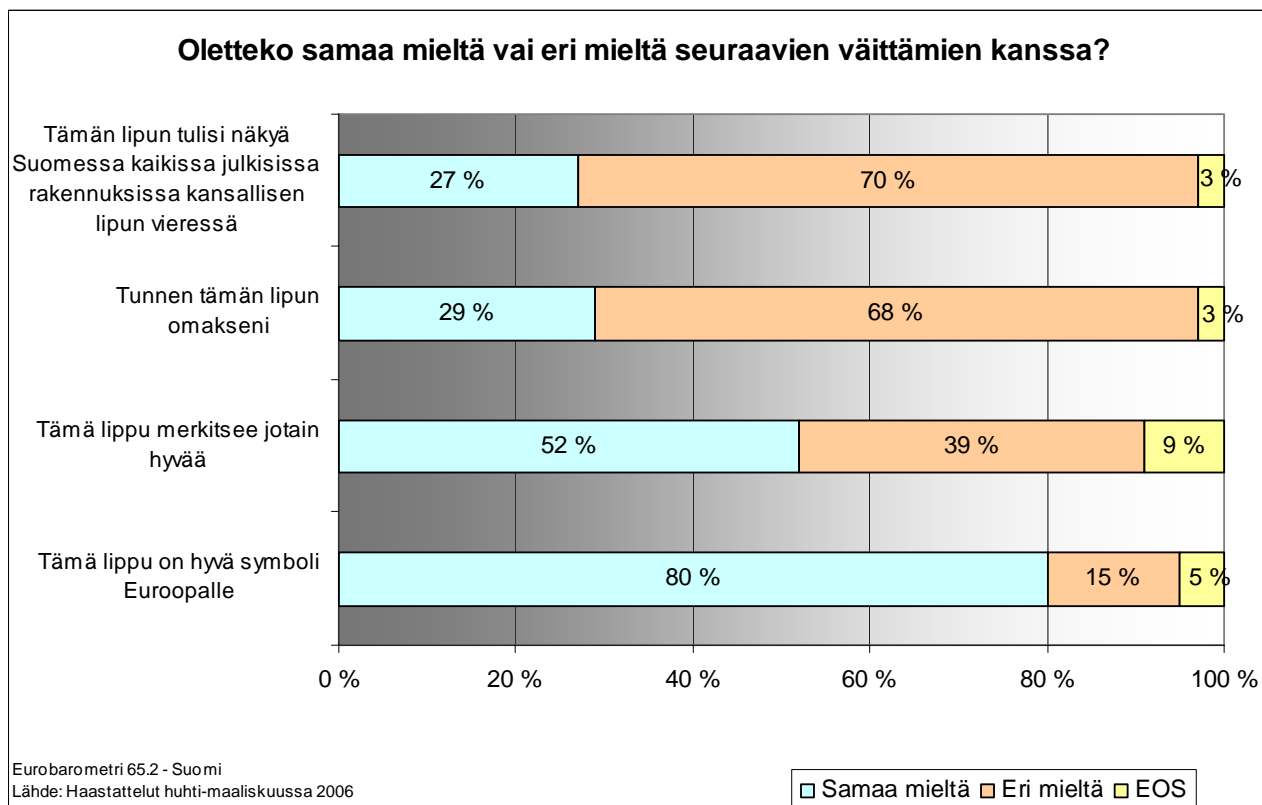
ja heiltä kysyttiin siihen liittyen joitakin kysymyksiä, mm. mitä kuva esittää. 98 % suomalaisista tunnisti Euroopan unionin lipun kaikkien jäsenvaltioiden keskiarvon ollessa 92 %. Kaikista jäsenvaltioista huonoimmin lippu tunnistettiin Isossa-Britanniassa jonka kansalaisista 13 prosenttia ei tunnistanut lippua. Italialaisista 11 prosenttia ei tiennyt, mistä lipusta oli kysymys.

**- 98 % suomalaisista tunnistaa Euroopan unionin lipun -**

Kysyttäessä, mitä kyseinen symboli tarkoittaa, tiesi 93 % suomalaisista sen merkitsevän Eurooppaa, Euroopan unionia, Yhteisöä, yhtenäismarkkinoita, Eurooppa-neuvostoa jne. Kaikkien jäsenvaltioiden kansalaisista 91 % osasi yhdistää lippuun sen oikean merkityksen.

**- 80 % suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unionin lippu on hyvä symboli Euroopalle -**

Tämän jälkeen kansalaisille lueteltiin erilaisia väittämiä lippuun liittyen ja he saivat kertoa jokaisesta väittämästä, olivatko he samaa vai eri mieltä. 80 % suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unionin lippu on hyvä symboli Euroopalle (- 5 % puolessatoista vuodessa) ja 52 %:n mielestä lippu symbolisoi jotakin hyvää (- 7 % puolessatoista vuodessa). Suomalaisista 29 % kokee Euroopan unionin lipun omakseen (- 3 % puolessatoista vuodessa) ja 27 % on sitä mieltä, että sen tulisi näkyä Suomessa kaikissa julkisissa rakennuksissa kansallisen lipun vieressä (- 1 % puolessatoista vuodessa).



Jos tarkastelemme mielipiteitä kaikissa jäsenvaltioissa, voimme todeta että kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisista 80 % on sitä mieltä, että Euroopan unionin lippu on hyvä symboli Euroopalle. Tärkeistä peräti 91 % on tätä mieltä, unkarilaisista 89 %. Niiden kansalaisten määrä, jotka olivat sitä mieltä, että lippu ei ole hyvä symboli Euroopalle, on suurin Itävallassa (21 %). Briteistä 16 prosenttia on tätä mieltä ja ranskalaisistakin 15 prosenttia.

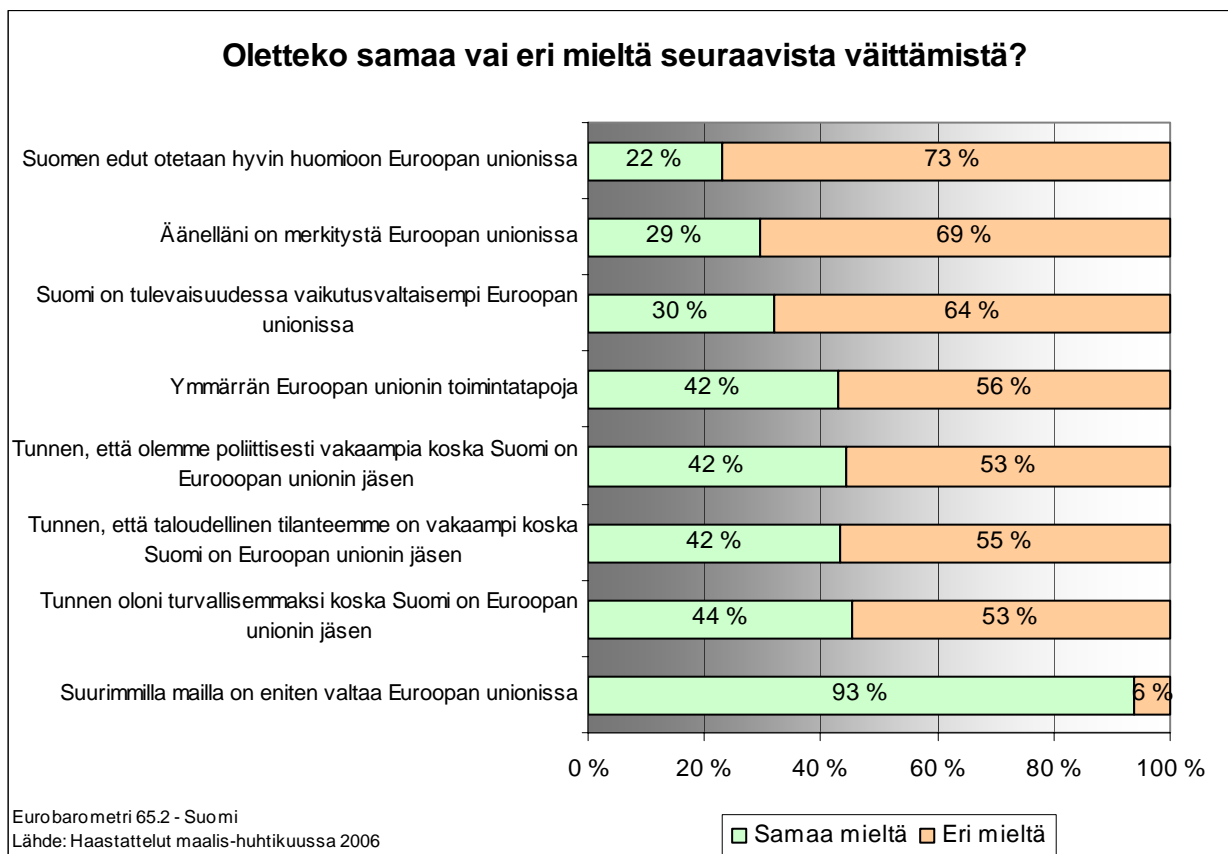
Kaikista EU-kansalaisista 71 % on sitä mieltä, että Euroopan unionin lippu merkitsee jotakin hyvää. Eniten tätä mieltä ovat belgialaiset ja irlantilaiset (molemmat 81 %). Suomalaisten ohella britit suhtautuvat epäileväisimmin siihen, että lippu tarkoittaisi jotakin hyvää (27 % briteistä on eri mieltä esitetyn väitteen kanssa) ja itävaltalaiset (26 % on eri mieltä). Tähän väitteeseen suomalaiset suhtautuivat selkeästi muita kansalaisia kielteisemmin.

Lipun tuntee omakseen 51 % kaikkien jäsenvaltioiden kansalaisista. Eniten sen tuntevat omakseen irlantilaiset ja italialaiset (68 %), slovakialaiset (67 %), tšekit (65 %) ja unkarilaiset (64 %). Vähiten lipun puolestaan tuntevat omakseen hollantilaiset (vain 29 % tuntee lipun omakseen) ja ruotsalaiset (28 %). Kysymykseen, tulisiko lipun näkyä kaikissa julkisissa rakennuksissa kansallisen lipun vieressä, vastaavat myöntävästi etenkin kyproslaiset (88 %) ja slovenialaiset (73 %). Hollantilaiset ovat lähestulkoon samaa mieltä kuin suomalaiset; 63 prosenttia heistä on sitä mieltä, ettei lipun tulisi näkyä kaikissa julkisissa rakennuksissa kansallisen lipun vieressä. Tätä mieltä on myös 59 prosenttia briteistä.

## Suomalaisten mielipide muutamaan väittämään

*- yli 90 prosenttia suomalaisista uskoo, että suurimmilla mailla on eniten valtaa Euroopan unionissa -*

Suomalaisille esitettiin muutama Euroopan unioniin liittyvä väittämä ja heitä pyydettiin kertomaan, ovatko he samaa vai eri mieltä väittämien kanssa. Alla olevasta kaaviosta voidaan todeta, että yli 90 prosenttia suomalaisista uskoo, että suurimmilla mailla on eniten valtaa Euroopan unionissa ja yli 70 prosenttia kansalaisista on sitä mieltä, ettei Suomen etuja oteta hyvin huomioon Euroopan unionissa. Vain vajaa kolmasosa kansalaisista (29 %) uskoo äänellään olevan merkitystä Euroopan unionissa. 42 prosenttia suomalaisista sanoo ymmärtävänsä Euroopan unionin toimintatapoja sekä uskoo, että taloudellinen ja poliittinen tilanne Suomessa on vakaampi Suomen EU-jäsenyyden johdosta. Kansalaisista 44 prosenttia tuntee olonsa turvallisemmaksi, koska Suomi on Euroopan unionin jäsen.



Etenkin 15–24-vuotiaat ja opiskelijat (42 %) uskovat, että heidän äänellään on merkitystä Euroopan unionissa. Kaikkein vähiten oman äänensä merkitykseen Euroopan unionissa uskovat kotityötä tekevät (82 % ei usko äänensä merkitsevän), itsenäisen ammatin harjoittajat (78 %) ja keskustan äänen kannattajat (75 %).

***- 29 % suomalaisista ja 36 % kaikista EU-kansalaisista uskoo, että heidän äänellään on merkitystä -***

Jos vertaamme suomalaisten mielipiteitä kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten keskiarvoon, voimme todeta että luvut ovat hyvin samanlaisia. Kaikista kansalaisista 36 prosenttia uskoo äänellään olevan merkitystä. Etenkin hollantilaiset uskovat, että heidän äänellään on merkitystä, 54 prosenttia heistä on tätä mieltä. Muita jäsenvaltioita joiden kansalaisista enemmistö (joskin hyvin hienoinen) uskoo, että heidän äänellään on merkitystä ovat Belgia, Tanska, Ranska, Kypros, Luxemburg ja Unkari. Kaikkein vähiten äänensä merkitykseen uskovat latvialaiset, joista 70 prosenttia ei usko äänellään olevan merkitystä Euroopan unionissa. Slovakian kansalaisten määrä, jotka eivät usko äänensä merkitykseen on sama kuin Suomessa eli 69 prosenttia. Myöskään virolaiset (68 %) ja britit (67 %) eivät usko äänensä merkitykseen.

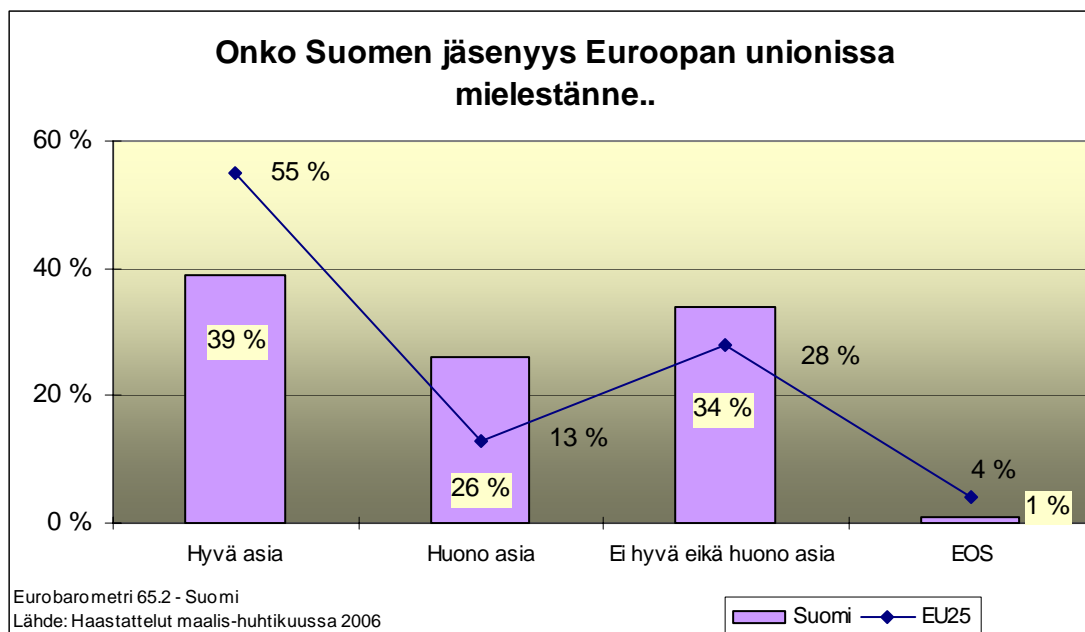
15–24-vuotiaat (34 %) ja opiskelijat (32 %) uskovat muita ryhmiä enemmän siihen, että Suomen edut otetaan huomioon Euroopan unionissa. Vähiten tähän uskovat kotityötä tekevät (82 %) ja yli 40-vuotiaat suomalaiset (77 %). Vasemmiston äänenkannattajista tätä mieltä on 79 prosenttia ja oikeiston äänenkannattajista 69 prosenttia, keskustan sijoituessa tähän väliin. Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista vain 38 prosenttia uskoo, että heidän maansa edut otetaan huomioon Euroopan unionissa. Muita enemmän tähän uskovat irlantilaiset (56 %) ja belgialaiset (53 %). Tšekeistä, kreikkalaisista ja latvialaisista 60 prosenttia ei usko, että heidän maansa edut otetaan huomioon. Tätä mieltä on myös 57 prosenttia itävaltalaisista.

Suomalaiset eivät usko Suomen vaikutusvallan lisääntymiseen tulevaisuudessa. Siihen eivät usko myöskään hollantilaiset (69 %), belgialaiset (63 %), ranskalaiset (57 %), eivätkä itävaltalaiset (57 %). Puolalaisista peräti 65 prosenttia uskoo maansa vaikutusvallan lisääntymiseen tulevaisuudessa. Samoin uskoo myös 60 prosenttia virolaisista ja kyproslaisista.

### **3.1 Suomen EU-jäsenyyden kannatus**

***- 39 % suomalaisista pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana -***

Alla olevasta kaaviosta voimme havaita, että 39 prosenttia suomalaisista pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, 26 prosenttia taas huonona. Suomalaisista 34 prosenttia on sitä mieltä, ettei Suomen jäsenyys Euroopan unionissa ole hyvä, eikä huono asia.



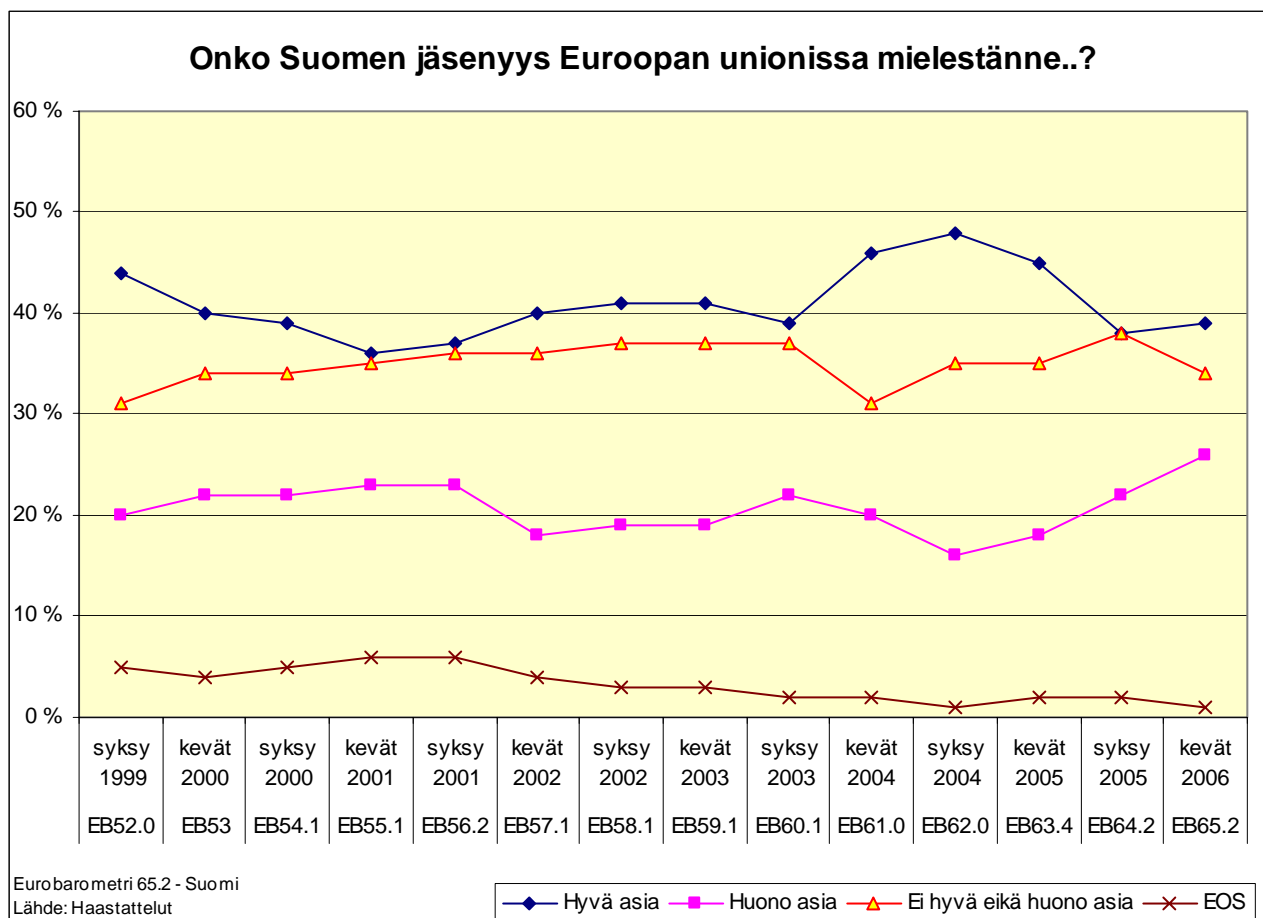
**- jäsenyyttä pitävät hyvänä asiana johtavassa asemassa työskentelevät, korkeasti koulutetut ja opiskelijat -**

Tarkasteltaessa mielipiteitä eri ryhmien välillä voidaan todeta, että 60 prosenttia johtavassa asemassa työskentelevistä pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana. Tätä mieltä on myös 56 prosenttia opiskelijoista, 54 prosenttia 15–24-vuotiaista ja kaupungeissa asuvista. Miehet (45 %) pitävät jäsenyyttä huomattavasti myönteisempänä kuin naiset (32 %). 49 prosenttia oikeiston äänenkannattajista pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana. Vasemmiston äänenkannattajista tätä mieltä on 36 prosenttia ja keskustan äänenkannattajista 35 prosenttia.

Koulutustaso näyttää vaikuttavan mielipiteisiin ja voidaankin todeta, että mitä korkeampi vastaajan koulutustaso on, sitä todennäköisemmin hän pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana. Korkeakoulutetuista tätä mieltä on 47 prosenttia, kun taas vähiten koulutetuista vain 21 prosenttia pitää jäsenyyttä hyvänä asiana. Myös nuoret suhtautuvat Suomen jäsenyyteen vanhempia ihmisiä myönteisemmin ja mitä vanhempi henkilö on, sitä suuremmalla todennäköisyydellä hän pitää Suomen jäsenyyttä huonona asiana. Mielenkiintoinen havainto on myös se, että myös vastaajan perheen koko näyttää korreloivan hänen mielipiteidensä kanssa. Yhden hengen talouksissa asuvista 30 prosenttia pitää jäsenyyttä hyvänä asiana, kahden hengen talouksissa asuvista 38 prosenttia pitää jäsenyyttä hyvänä asiana, kolmen hengen talouksissa asuvista 45 prosenttia ja neljän hengen talouksissa asuvista 47 prosenttia. Jäsenyyttä pitävät huonona asiana etenkin työttömät, vähiten koulutetut ja kotityötä tekevät.

Tarkasteltaessa kehitystä syksystä 1999 voidaan havaita, että niiden kansalaisten määrä, jotka pitävät Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, kääntyi vuonna 2005 laskuun nousemaan tasaisesti keväästä 2001 lähtien, syksyä 2003 lukuun ottamatta. Jäsenyyttä huonona asiana pitävien kansalaisten määrä on ollut nousussa syksystä 2004 lähtien. Koko kuvatulla ajanjaksolla yli 30 prosenttia kansalaisista on ollut sitä mieltä, ettei jäsenyys ole hyvä, eikä huono asia, eli näiden kansalaisten määrä on siis ollut suurempi kuin jäsenyyttä huonona asiana pitävien kansalaisten määrä.

Syynä muutokseen saattavat olla mm. vaikeat neuvottelut Euroopan unionin budjetista sekä perustuslaki, jonka Ranska ja Alankomaat tyrmäsivät kansanäänestyksissään.



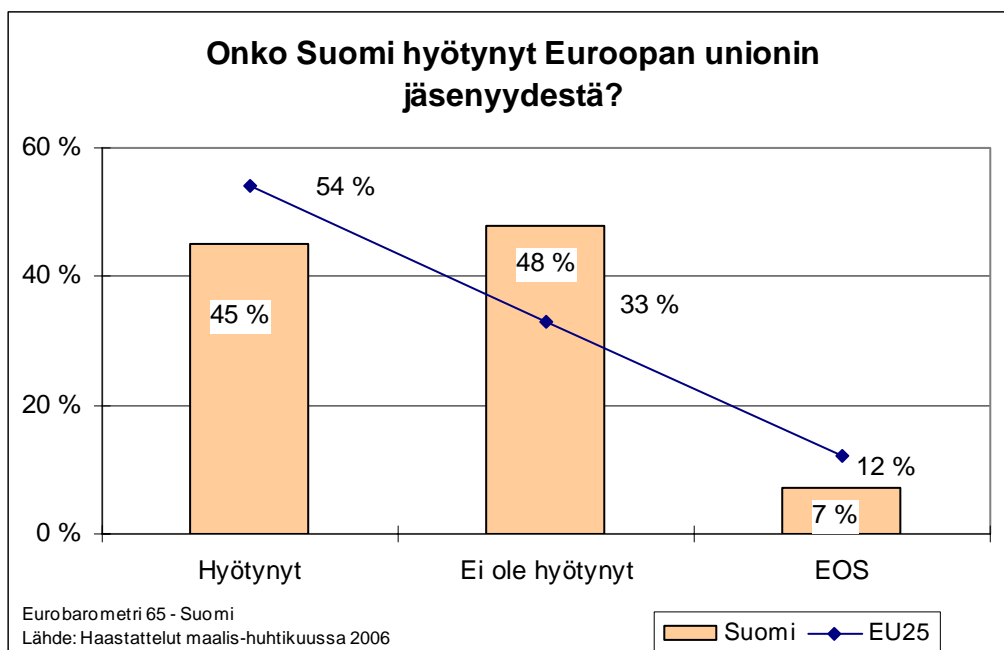
Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista maansa jäsenyyttä Euroopan unionissa pitää hyvänä asiana 55 prosenttia (+5 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa), huonona asiana 13 prosenttia (-3 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) ja ”ei hyvänä eikä huonona” asiana 28 prosenttia (-2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). Jos vielä verrataan Suomen lukuja muiden jäsenvaltioiden lukuihin, voidaan todeta, että niiden kansalaisten määrä, jotka pitävät maansa jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana on suurin Irlannissa (77 prosenttia, +4 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa), Alankomaissa (74 prosenttia, +4 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) ja Luxemburgissa (72 %, -10 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). Jäsenyyden suosio on Suomen ohella pienintä Isossa-Britanniassa (25 % pitää jäsenyyttä huonona asiana) ja Itävallassa (24 %). Muita maita, joissa jäsenyyttä pidetään huonona asiana, ovat Malta (18 %), Kypros ja Ranska (17 %).

Voidaan todeta, että vuosien aikana muodostunut Euroopan unioniin skeptisimmin suhtautuvien jäsenvaltioiden, Ison-Britannian, Itävallan, ja Suomen joukko on saamassa uusia jäseniä uusista jäsenmaista. Ruotsi, joka vielä muutama vuosi sitten mielipiteiltään usein kuului edellä mainittuun joukkoon, näyttäisi siirtyneen pois tästä EU-kriittisten maiden ryhmästä.

### 3.2 EU-jäsenyyden mukanaan tuomat hyödyt

**- Suomalaisista 48 % on sitä mieltä, että Suomi ei ole hyötynyt jäsenyydestään, 45 % puolestaan uskoo Suomen hyötyneen -**

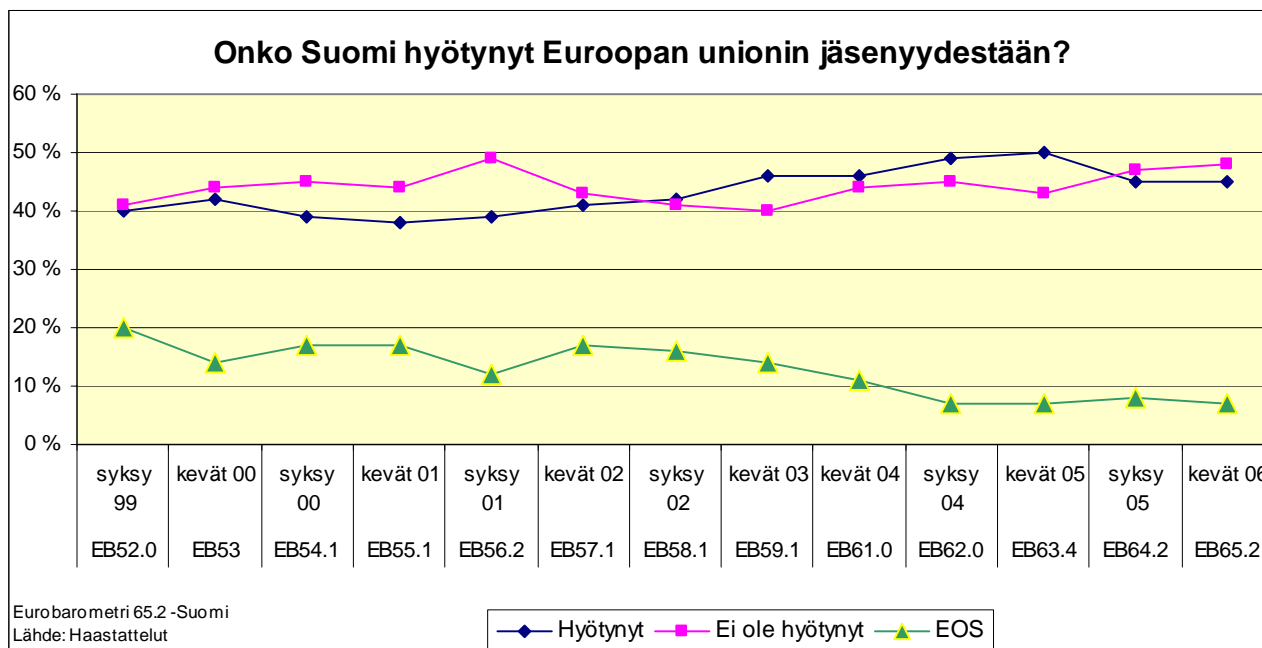
Kansalaisilta kysyttiin myös, ovatko he sitä mieltä, että Suomi on hyötynyt jäsenyydestään Euroopan unionissa? Suomalaisista 45 prosenttia oli sitä mieltä, että Suomi on hyötynyt jäsenyydestään. Niitä kansalaisia, jotka eivät usko Suomen hyötyneen jäsenyydestään on tällä hetkellä 48 prosenttia koko väestöstä.



Jos tarkastellaan suomalaisia ryhmittäin, voidaan todeta, että eniten Suomen uskovat hyötyneen jäsenyydestään 15–24-vuotiaat, opiskelijat ja johtavassa asemassa työskentelevät. Vähiten Suomen katsovat hyötyneen kotityötä tekevät, eläkeläiset, työttömät, ruumiillisen työn tekijät ja itsenäisen ammatin harjoittajat.

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 54 % (+2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) uskoo maansa hyötyneen jäsenyydestään Euroopan unionissa ja 33 % (-3 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) puolestaan ei usko maansa hyötyneen jäsenyydestä. Tarkasteltaessa sitä, missä maissa on eniten sellaisia kansalaisia, jotka eivät usko maansa hyötyneen Euroopan unionin jäsenyydestä, nousevat esiin seuraavat maat: Kypros (49 %, -4 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa), Saksa (45 %, -1 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa), Ruotsi (41 %, -15 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa!), ja Itävalta (41 %, -5 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). Eniten jäsenyydestä uskovat hyötyneensä irlantilaiset (87 %), tanskalaiset (75 %), kreikkalaiset ja liettualaiset (72 %) sekä luxemburgilaiset ja espanjalaiset (71 %).

Tarkasteltaessa kehitystä syksystä 1999 voidaan havaita, että niiden kansalaisten määrä, jotka eivät usko Suomen hyötynneen EU-jäsenyydestään on tällä hetkellä suurempi kuin niiden määrä, jotka uskovat Suomen hyötynneen jäsenyydestään.

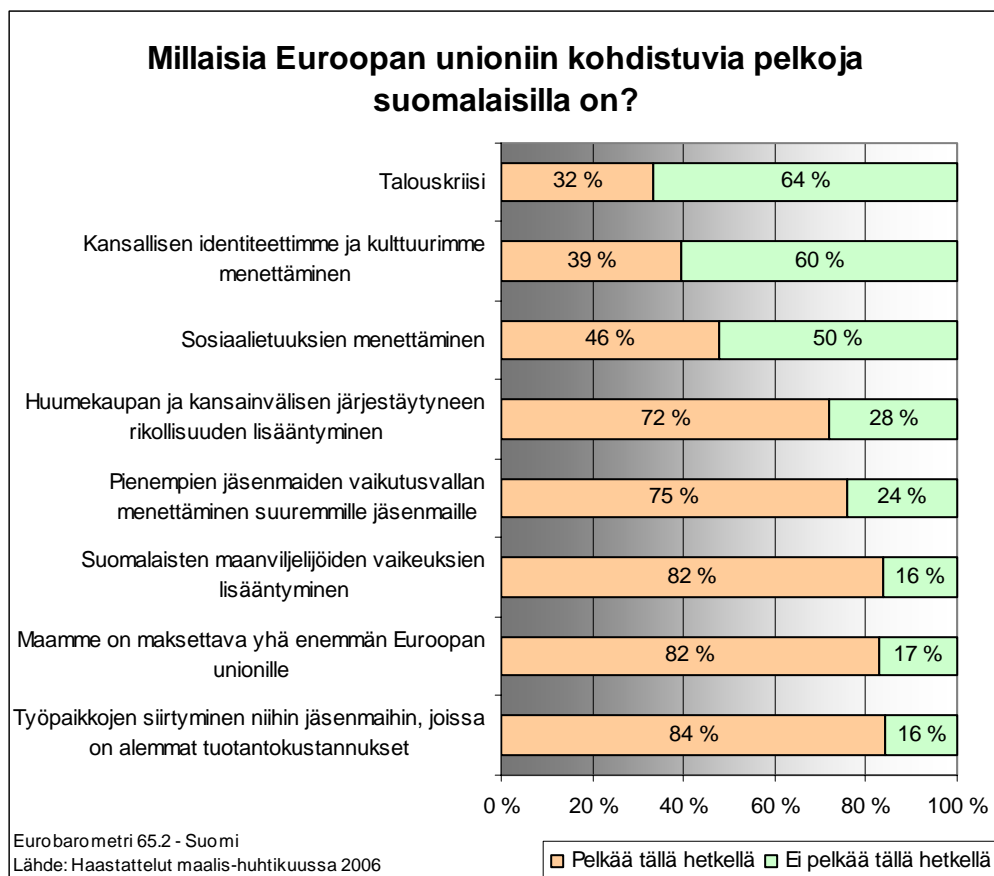


### 3.3 Suomen EU-jäsenyyteen liittyvät pelot

Kansalaisilta tiedusteltiin myös, millaisia Euroopan unioniin kohdistuvia pelkoja heillä on. Eniten suomalaisia pelottivat työpaikkojen siirtyminen sellaisiin maihin, joissa on alemmat tuotantokustannukset (+1 prosenttiyksikön muutos puolessa vuodessa), Suomen Euroopan unionille maksamien maksujen kasvaminen (+2 prosenttiyksikön muutos puolessa vuodessa) ja suomalaisten maanviljelijöiden vaikeuksien lisääntyminen (-2 prosenttiyksikön muutos puolessa vuodessa). Yli 70 prosenttia suomalaisista pelkää myös pienempien jäsenmaiden vaikutusvallan menettämistä suuremmille jäsenmaille (-6 prosenttiyksikön muutos puolessa vuodessa) sekä huumekaupan ja kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden lisääntymistä (-9 prosenttiyksikön muutos puolessa vuodessa). Vähiten suomalaiset pelkäävät mahdollista talouskriisiä (32 %) sekä kansallisen identiteettinsä ja kulttuurinsa menettämistä (39 %).

Eniten työpaikkojen siirtymistä muualle pelkäävät työttömät (97 %) ja vähiten kouluja käyneet kansalaiset (94 %). Myös 90 % kotityötä tekevästä, itsenäisen ammatin harjoittajista ja yksinelävistä pelkää työpaikkojen siirtymistä muualle. Yli 55-vuotiaista 89 prosenttia pelkää tätä, samoin kuin 87 prosenttia naisista (80 % miehistä). Vähiten työpaikkojen siirtymistä pelkäävät vähintään neljän hengen talouksissa asuvat ja opiskelijat.

Euroopan unionille maksettavien maksujen kasvamista pelkäävät etenkin 55 –vuotta täyttäneet, eläkeläiset, työttömät ja vähiten koulutetut. Vähiten maksujen kasvamista pelkäävät puolestaan opiskelijat, 25–39-vuotiaat ja johtavassa asemassa työskentelevät.



Jos vertaamme suomalaisten vastauksia muiden jäsenmaiden kansalaisten vastauksiin voimme todeta, että työpaikkojen siirtymistä niihin jäsenmaihiin, joissa on alemmat tuotantokustannukset pelkäävät myös saksalaiset (85 %), belgialaiset (84 %), luxemburgilaiset (83 %), kreikkalaiset (82 %) ja ranskalaiset (80 %). Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 72 prosenttia pelkää työpaikkojen siirtymistä. Vain Espanjassa ja Latviassa alle puolet kansalaisista pelkää työpaikkojen siirtymistä, kaikissa muissa jäsenvaltioissa yli 50 prosenttia kansalaisista pelkää tätä.

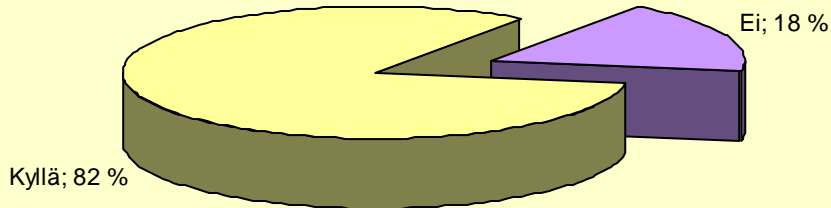
### 3.4 Suomen EU-puheenjohtajuus vuonna 2006

Suomi toimii EU-puheenjohtajanaan vuoden 2006 jälkimmäisellä puoliskolla heinäkuun alusta lähtien. Tänä aikana Suomi isännöi monia tilaisuuksia ja tapahtumia Suomessa ja ulkomailla. Suomen puheenjohtajuuskaudella ovat esillä mm. seuraavat asiat: perustuslaillisen sopimuksen voimaansaataminen, uuden budjettisopimuksen hyväksyminen, Lissabonin strategian tehostaminen ja talouspolitiikan koordinaatio.

**- 82 prosenttia suomalaisista on kuullut Suomen puheenjohtajuudesta -**

Kansalaisilta kysyttiin, olivatko he lukeneet tai kuulleet jotain Suomen puheenjohtajuuteen liittyvää. 82 prosenttia suomalaisista sanoi kuulleensa Suomen puheenjohtajuudesta, 18 prosenttia puolestaan ei ollut kuullut siitä.

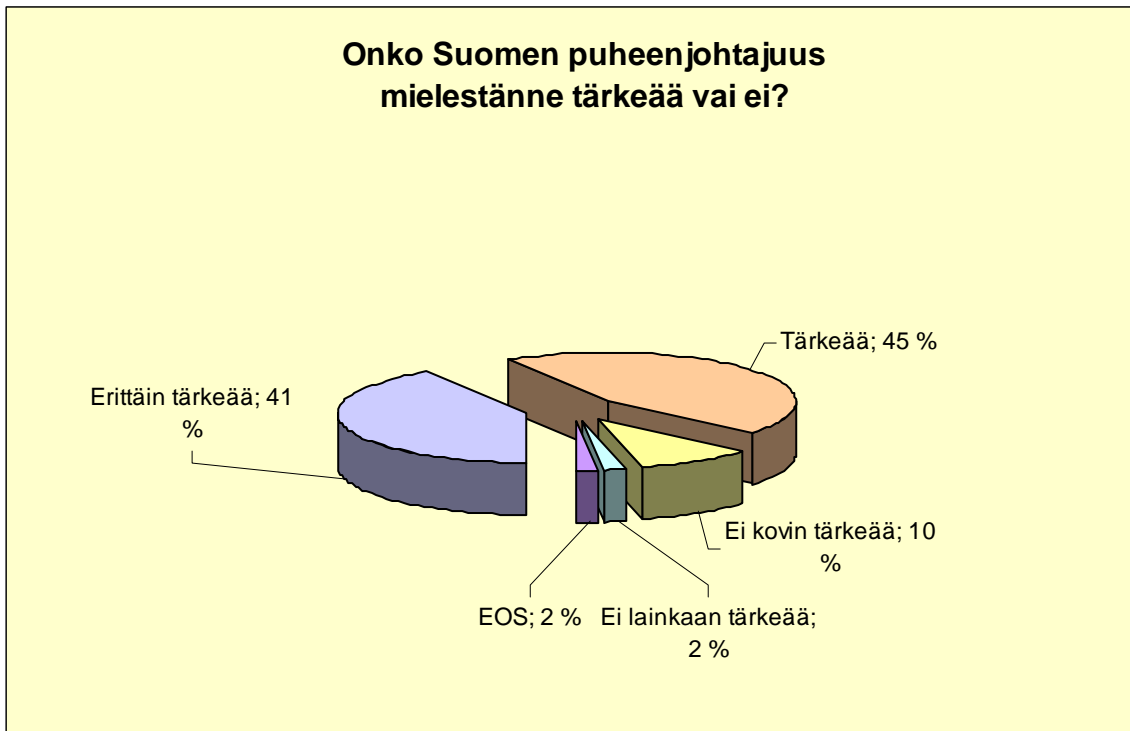
**Oletteko viime aikoina lukenut sanomalehdestä tai kuullut radiosta tai televisiosta jotain Suomen puheenjohtajuuteen liittyvää?**



Suomen EU-puheenjohtajuudesta olivat todennäköisemmin kuulleet yli 55-vuotiaat, johtavassa asemassa työskentelevät, toimihenkilöt ja eläkeläiset. Kaupungeissa asuvista 10 prosenttia useampi oli kuullut puheenjohtajuudesta kuin maaseudulla asuvat. Myös miehet olivat kuulleet puheenjohtajuudesta useammin kuin naiset.

**- 86 prosenttia suomalaisista pitää puheenjohtajuutta erittäin tärkeänä tai tärkeänä -**

Puheenjohtajuuskaudella Suomi toimii neuvostojen ja niiden päätöksiä valmistelevien virkamiestason työryhmien puheenjohtajana. Puheenjohtajamaalla on myös näkyvä rooli ulospäin. Todellista valtaa puheenjohtaja käyttää päättäessään siitä, mitä asioita otetaan käsittelyyn ja mitä ei. Suomalaisilta kysyttiin pitävätkö he Suomen puheenjohtajuutta tärkeänä. 86 prosenttia vastaajista piti puheenjohtajuutta erittäin tärkeänä tai tärkeänä, kun taas 12 prosenttia ei pitänyt sitä tärkeänä.



Puheenjohtajuutta pitivät tärkeänä etenkin 15–24-vuotiaat, opiskelijat, korkeasti koulutetut ja itsenäisen ammatinharjoittajat. Vähiten tärkeänä sitä puolestaan pitivät vasemmiston äänenkannattajat, eläkeläiset ja miehet, joskin eroa on vain muutama prosenttiyksikkö.

## 4 SUOMALAISET JA EUROOPAN UNIONIN PERUSTUSLAKI

Euroopan unionin 25 jäsenvaltion ja kolmen ehdokasmaan valtion- ja hallitusten päämiehet allekirjoittivat 29. lokakuuta 2004 Euroopan perustuslakia koskevan sopimuksen, jonka he yksimielisesti olivat hyväksyneet 18. kesäkuuta 2004.

Tämä sopimus tulee voimaan vasta sen jälkeen, kun se on hyväksytty kaikissa allekirjoittajamaissa kunkin maan perustuslakimenettelyä noudattaen. Tällöin jäsenvaltiot ratifioivat sopimuksen. Maiden oikeudelliset ja historialliset perinteet vaihtelevat, eikä perustuslakimenettely ole kaikissa maissa sama. Kun sopimus on ratifioitu ja kaikki allekirjoittajavaltiot ovat ilmoittaneet tästä tallettamalla ratifiointiasiakirjat, sopimus voi astua voimaan. Suomi tulee ratifioimaan EU:n perustuslaillisen sopimuksen kuudentenatoista jäsenmaana.

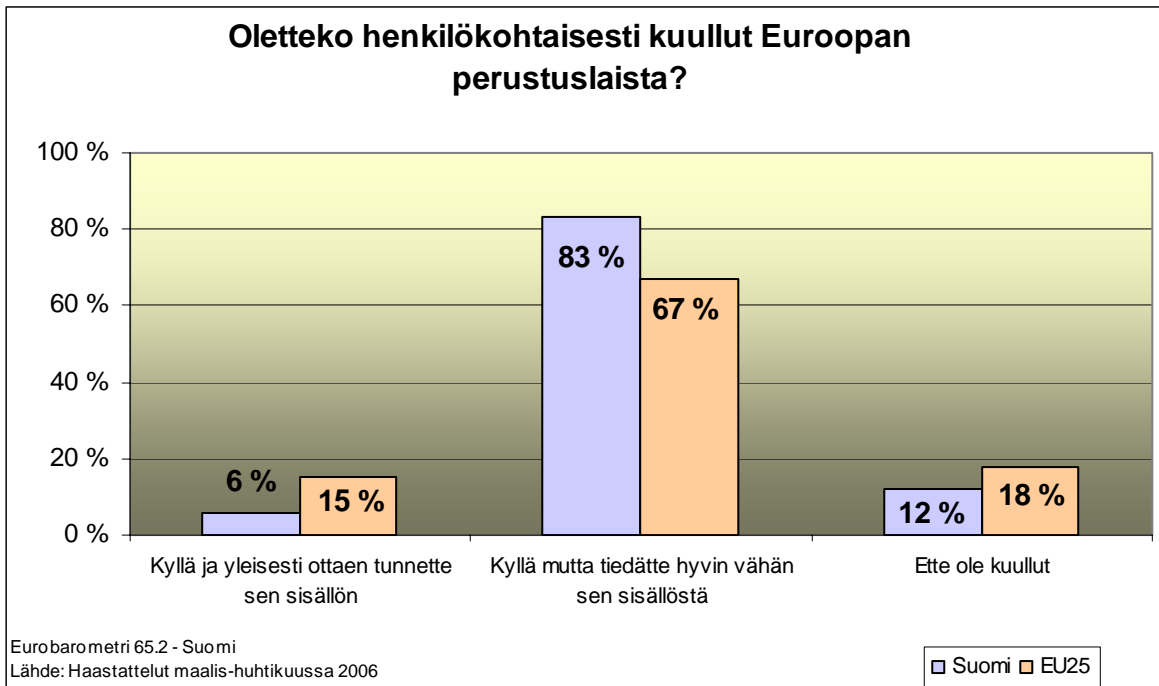
Vieraillessaan Suomessa kesäkuun alussa Euroopan parlamentin puheenjohtaja Josep Borrell toivoi, että Suomi edistäisi puheenjohtajuuskautellaan EU:n perustuslain hyväksymistä loppuissakin jäsenmaissa. EU-ministerivaliokunnan (24.5.2006) mukaan Suomen lähtökohtana on, että EU:n perustuslakisopimusta koskeva prosessi tulee pitää liikkeessä,

Euroopan unionin uusi perustuslaki ja sen mahdollisesti mukanaan tuomat muutokset unionin toimintaan puhuttavat kansaa edelleen Euroopan unionin jäsenmaissa. Eurobarometri tiedusteli kansalaisten mielipiteitä perustuslaista.

### 4.1 Tietoisuus Euroopan perustuslaista

**- 89 % suomalaisista on kuullut Euroopan perustuslaista -**

Kansalaisilta kysyttiin, olivatko he kuulleet Euroopan perustuslaista. Suomalaisista 6 prosenttia sanoi kuullensa perustuslaista ja tuntevansa yleisesti ottaen sen sisällön, 83 prosenttia oli kuullut perustuslaista, mutta tiesi hyvin vähän sen sisällöstä ja 12 prosenttia ei ollut kuullutkaan Euroopan perustuslaista.



Etenkin johtavassa asemassa työskentelevät, 25–54-vuotiaat, korkeasti koulutetut, opiskelijat ja toimihenkilöt olivat kuulleet Euroopan perustuslaista. Vähiten siitä olivat perillä kotityötä tekevät ja vähiten koulutetut.

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 15 prosenttia oli kuullut perustuslaista ja uskoi yleisesti ottaen tuntevansa sen sisällön. 67 prosenttia puolestaan oli kuullut perustuslaista mutta tiesi mielestään hyvin vähän sen sisällöstä ja 18 prosenttia kaikkien jäsenmaiden kansalaisista ei ollut kuullut perustuslaista. Voidaan siis todeta, että suomalaisten tietoisuus Euroopan perustuslaista on jonkin verran Euroopan unionin keskiarvoa korkeampi. Kaikista EU-kansalaisista hollantilaiset, luxemburgilaiset, ranskalaiset ja tšekit olivat useimmiten kuulleet Euroopan perustuslaista, vähiten siitä puolestaan olivat kuulleet portugalilaiset ja kyproslaiset.

#### 4.2 Perustuslain kannatus

Perustuen siihen, mitä he uskovat tietävänsä Euroopan perustuslaista, kansalaisia pyydettiin sanomaan, kannattavatko vai vastustavatko he sitä. Suomalaisista 7 prosenttia sanoi kannattavansa perustuslakia täysin (-3 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) ja 41 prosenttia puolestaan kannattaa sitä jonkin verran (+3 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). 24 prosenttia vastustaa jonkin verran (+1 prosenttiyksikkö puolessa vuodessa) ja 11 prosenttia täysin (-2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). 17 prosenttia kansalaisista ei osaa sanoa kantaansa (+2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa).

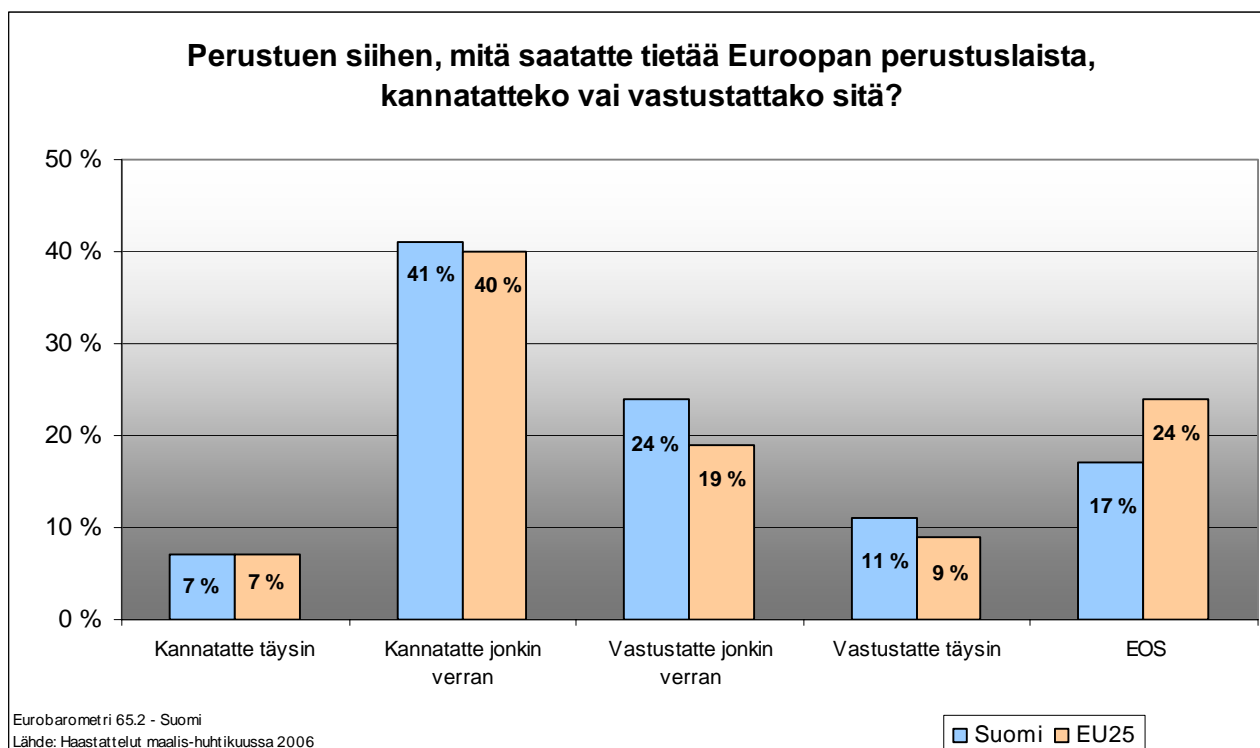
**- 48 % suomalaisista kannattaa EU:n perustuslakia täysin tai jonkin verran -**

Suomalaisille oltiin hieman aiemmin, ennen perustuslakia koskevaa kysymyssarjaa lueteltu erilaisia ehdotuksia Euroopan unioniin liittyen ja heitä oli pyydetty kertomaan, ovatko he näiden ehdotusten puolesta vai sitä vastaan. Eräs ehdotuksista oli ”Perustuslaki Euroopan unionille”. 45 prosenttia

suomalaisista oli tämän kysymyksen kohdalla perustuslain puolesta, 40 prosenttia vastaan ja 15 prosenttia ei osannut sanoa kantaansa. Näin saadut tulokset ovat perustuslain kannatuksen kannalta jonkin verran kielteisemmät kuin vastaukset kysymykseen ”Perustuen siihen, mitä saatatte tietää Euroopan perustuslaista, kannatatteko vai vastustatteko sitä?”.

Näitä tuloksia on mielenkiintoista verrata TNS Gallupin tekemään toiseen, Euroopan parlamentin yhtyneen vasemmiston ja Pohjoismaiden vihreän vasemmiston ryhmän teettämän tutkimuksen tuloksiin, joiden mukaan 48 prosenttia suomalaisista vastusti perustuslakia ja 30 prosenttia ei osannut sanoa kantaansa (Helsingin Sanomat 3.6.2006). TNS Gallupin tekemän Eurobarometri –mielipidemittauksen mukaan 35 prosenttia suomalaisista vastustaa perustuslakia. Mittausten keskinäinen ero on siis enimmillään 13 prosenttia. Eurobarometri –mielipidemittaus tehtiin maaliskuuhuhtikuussa, toinen mittaus todennäköisesti hieman myöhemmin. TNS Gallupin tekemän toisen mielipidemittauksen tarkasta kysymysasettelusta ei myöskään ole tarkkaa tietoa. Kysymällä sama kysymys eri sanamuodoin voidaan saada hyvinkin erilaisia vastauksia. Ero saattaa myös johtua siitä, että Eurobarometri-mielipidemittaus on hyvin laaja, lähes 50-sivuinen kysymyslomake, jonka läpikäymiseen menee keskimäärin 30–60 minuuttia vastaajan kotona tehtävässä haastattelussa. Eurobarometri –mielipidemittaukseen vastaava henkilö on siis tilanteessa, jossa hän todennäköisesti pohtii mielipiteitään ja paneutuu vastauksiinsa.

Syksyllä 2004 toteutetussa mielipidemittauksessa 58 % suomalaisista kannatti perustuslakia. Tosin kysymyksen asettelu on muuttunut jonkin verran; syksyllä 2004 kysyttiin vain kannatusta riippumatta siitä, mitä kansalaiset katsoivat tietävänsä perustuslaista. Vuodesta 2005 kysymyksen asettelu on kuulunut ”perustuen siihen, mitä saatatte tietää...”. Niiden kansalaisten osuus, jotka vastustavat perustuslakia, on tällä hetkellä siis 35 % (-1 prosenttiyksikkö puolessa vuodessa). Tämä luku on pysynyt lähes muuttumattomana viimeisten mielipidemittausten ajan.



Erityisesti 15–39-vuotiaat, korkeasti koulutetut, johtavassa asemassa työskentelevät ja opiskelijat ovat sitä mieltä, että Euroopan unionilla pitäisi olla perustuslaki. Perustuslain selkeästi suurimpia vastustajia ovat kotityötä tekevät (52 % vastustaa, muut ryhmät eivät yllä lähellekään tätä lukua).

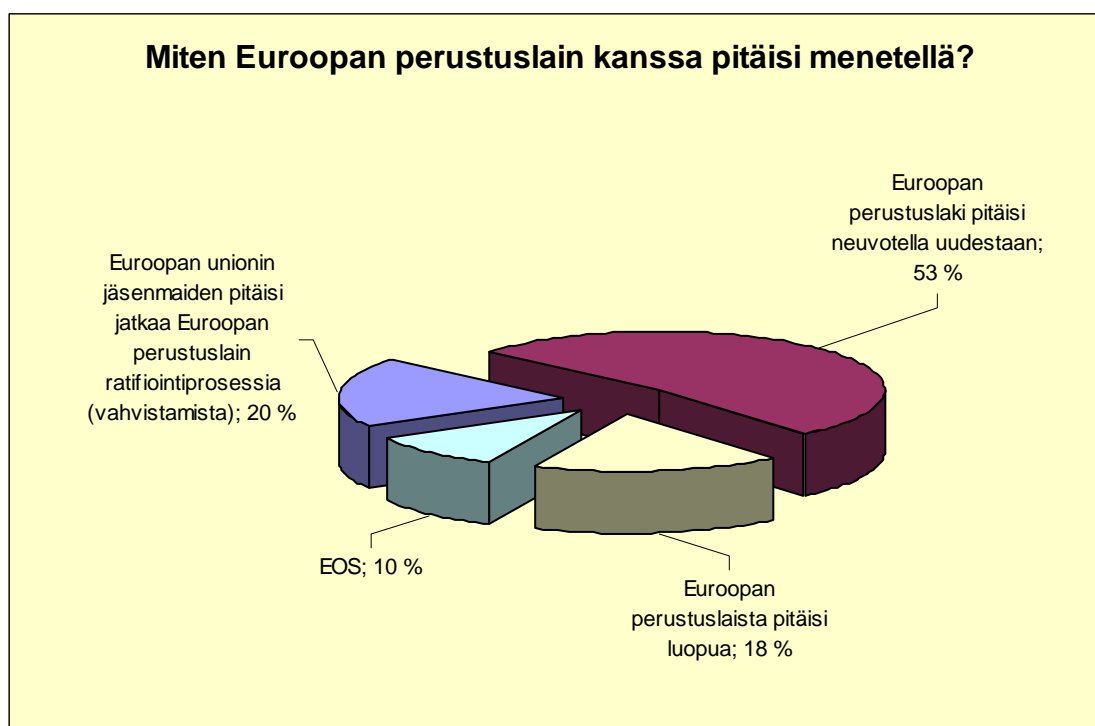
***- perustuslakia kannattavat 15–39-vuotiaat, korkeasti koulutetut, johtavassa asemassa työskentelevät ja opiskelijat -***

Tätä kysymystä ei kysytty niissä jäsenmaissa, jotka ovat jo ratifioineet perustuslain. Jos tarkastellaan perustuslain kannatusta ja vastustusta niissä jäsenmaissa, jotka Suomen ohella eivät vielä ole sitä ratifioineet, voidaan todeta, että kannatus on suurinta Puolassa, jossa 56 % kansalaisista kannattaa Euroopan perustuslakia. Seuraavaksi suurinta kannatus on Alankomaissa ja Tanskassa (53 %). Perustuslain vastustus on suurinta Isossa-Britanniassa (32 % kansalaisista vastustaa sitä).

### 4.3 Miten perustuslain kanssa tulisi edetä?

***- 53 % suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan perustuslaki tulisi neuvotella uudestaan -***

Kansalaisilta kysyttiin myös heidän mielipidettään siitä, miten perustuslain kanssa pitäisi edetä. Heille annettiin kolme vaihtoehtoa ja heidän tuli nimetä niistä se, joka parhaiten kuvasi heidän mielipidettään. Yli puolet (53 %) suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan perustuslaki tulisi neuvotella uudestaan (-1 prosenttiyksikön muutos puolessa vuodessa). Yhden viidesosan mielestä jäsenmaiden pitäisi jatkaa perustuslain ratifiointiprosessia (-1 prosenttiyksikön muutos puolessa vuodessa) ja 18 prosenttia kansalaisista on sitä mieltä, että perustuslaista pitäisi luopua kokonaan (+2 prosenttiyksikön muutos puolessa vuodessa).



Ratifiointiprosessin jatkamista kannattavat etenkin itsenäisen ammatin harjoittajat, toimihenkilöt ja kaupunkilaiset. Uudelleen neuvottelun kannalla ovat korkeasti koulutetut ja luopumisen kannalla puolestaan ruumiillisen työn tekijät. Mitään kovin suuria eroja eri ryhmien välillä ei tämän kysymyksen kohdalla ole havaittavissa.

Verrattaessa suomalaisten mielipiteitä muiden Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaismielipiteisiin voidaan todeta, että ratifiointiprosessin jatkamisen kannalla ovat etenkin italialaiset (37 %), espanjalaiset ja belgialaiset (29 %). Pienintä ratifiointiprosessin jatkamisen kannatus on Ranskassa (10 %), Latviassa (11 %) sekä Tanskassa ja Virossa (12 %). Perustuslain uudelleen neuvottelemista kannattavat ranskalaiset (69 %), belgialaiset (61 %) sekä virolaiset ja hollantilaiset (60 %). Perustuslaista pitäisi kokonaan luopua etenkin tanskalaisten ja brittien (25 %), itävaltalaisien (24 %) ja kreikkalaisten (21 %) mielestä. Vähiten luopumista kannatetaan Unkarissa (4 %) ja Kyproksella (5 %).

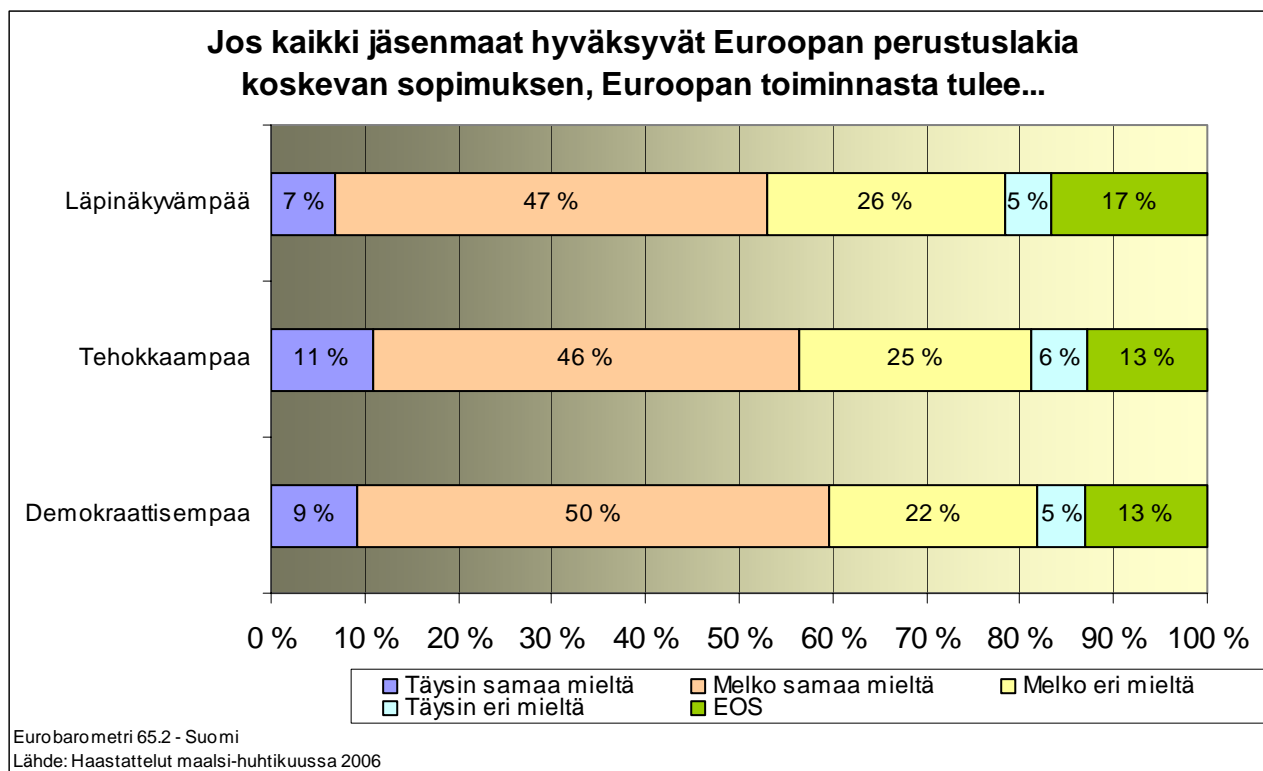
#### **4.4 Miten kansalaiset arvioivat Euroopan perustuslain vaikuttavan unionin toimintaan?**

Yli puolet suomalaisista on sitä mieltä, että jos kaikki jäsenmaat hyväksyisivät Euroopan perustuslakia koskevan sopimuksen, Euroopan unionin toiminnasta tulisi demokraattisempaa, tehokkaampaa ja selkeämpää. Viimeksi kuluneen vuoden aikana tehdyssä mielipidemittauksessa on saatu samankaltaisia tuloksia.

*- yli 50 % suomalaisista uskoo, että perustuslain myötä Euroopan unionin toiminnasta tulisi demokraattisempaa, tehokkaampaa ja selkeämpää -*

Mitään kovin suuria eroja eri ryhmien välillä ei ole havaittavissa. Ainoa ryhmä joka selkeästi eroaa muista, on korkeasti koulutetut, jotka muita enemmän uskovat Euroopan unionin toiminnan muuttuvan demokraattisemmaksi, tehokkaammaksi ja avoimemmaksi perustuslain myötä.

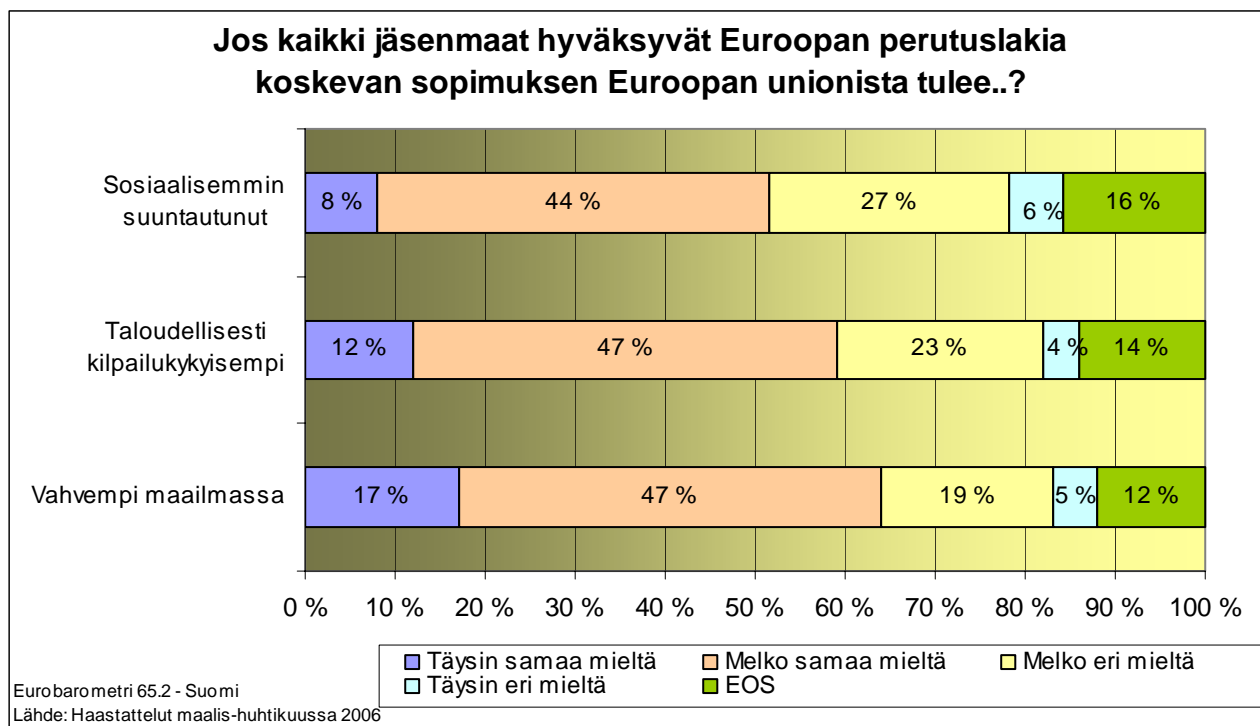
Tarkasteltaessa kaikkien jäsenmaiden yhteenlaskettuja tuloksia nähdään, että tulokset ovat hyvin samankaltaisia. Voidaan siis päätellä, että perustuslain vastustuksesta huolimatta yli puolet unionin kansalaisista kuitenkin kokee perustuslain asiana, joka selkeyttäisi unionin toimintaa.



Kun tarkastellaan jäsenmaiden kansalaisten vastauksia demokratian osalta, voidaan todeta, että yli puolet kaikkien muiden jäsenmaiden, paitsi Latvian kansalaisista on sitä mieltä, että unionin toiminnasta tulisi demokraattisempaa perustuslain myötä. Tehokkuuden osalta kaikkien muiden jäsenmaiden, paitsi Ison-Britannian kansalaisten enemmistö uskoo, että Euroopan unionin toiminnasta tulisi tehokkaampaa perustuslain myötä. Kysymys läpinäkyvyydestä hajottaa kansalaisten mielipiteitä enemmän; yli puolet Tanskan, Irlannin, Latvian, Itävallan, Ruotsin ja Ison-Britannian kansalaisista ei usko toiminnan läpinäkyvyyden lisääntyvän. Tämä lista läpinäkyvyyden lisääntymistä epäilevistä maista on aivan sama kuin puoli vuotta sitten.

Suomalaiset uskovat myös, että Euroopan perustuslain myötä Euroopan unionista tulisi vahvempi toimija maailmalla (64 %, +1 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) ja taloudellisesti kilpailukykyisempi (59 %, +3 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). 52 prosenttia suomalaisista on myös sitä mieltä, että perustuslain myötä unionista tulisi sosiaalisemmin suuntautunut (+4 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa).

Perustuslain myötä Euroopan unionin vahvempaan asemaan maailmassa uskovat etenkin miehet, korkeasti koulutetut, opiskelijat ja johtavassa asemassa työskentelevät. Taloudellisen kilpailukykyyn paranemiseen puolestaan uskovat korkeasti koulutetut, opiskelijat, itsenäisen ammatin harjoittajat, johtavassa asemassa työskentelevät ja toimihenkilöt.



Yllä olevan perusteella voidaan todeta, että kansalaisten mielipiteet ovat edelleenkin ristiriitaisia; osa heistä vastustaa perustuslakia, mutta uskoo samalla, että perustuslain myötä Euroopan unionista tulisi demokraattisempi, tehokkaampi, läpinäkyvämpi, vahvempi toimija maailmalla ja taloudellisesti kilpailukykyisempi. Tämän perusteella voi yhtyä esitettyyn mielipiteeseen, jonka mukaan kansanäänestykset ja keskustelu perustuslain kannatuksesta yleensä antavat kansalaisille kanavan tuoda ilmi yleinen tyytymättömyytensä, jonka kohteena ei suinkaan välttämättä ole itse perustuslaki vaan ehkä ennemminkin mm. jäsenmaiden taloudellinen ja poliittinen tilanne, globalisaatio, laajentuminen jne. Myös kysymyksenasettelu vaikuttaa epäilemättä jonkin verran saatuun tulokseen.

## 5 PÄÄTELMÄT

Edellä esitellyn ja analysoidun Eurobarometrimielipidemittauksen tulosten perusteella voidaan tehdä alla esitetyn kaltaisia havaintoja ja kysymyksiä keskustelun herättämiseksi.

- Suomalaiset suhtautuvat varsin myönteisesti tämänhetkiseen elämäänsä ja tulevaisuuteensa, ja ovat Euroopan unionin tyytyväisimpiä kansoja. Samaan tulokseen on päädytty muissakin mielipidemittauksissa.
- Suomalaisista kaikkein myönteisimmin Euroopan unioniin näyttäisivät suhtautuvan 15–24-vuotiaat nuoret, opiskelijat, korkeasti koulutetut, johtavassa asemassa työskentelevät ja oikeiston äänenkannattajat. Mistä johtuu näiden ryhmien myönteinen suhtautuminen ja toisten jonkin verran kielteisempi suhtautuminen?
- Mielenkiintoinen havainto tyytyväisyyteen liittyen näyttäisi olevan, että vähintään neljän hengen talouksissa asuvat suomalaiset suhtautuvat eri asioihin yleensä myönteisemmin kuin yksineläjät tai parisuhteessa asuvat. Parisuhteessa elävät, vähintään kahden lapsen vanhemmat suhtautuvat elämäänsä siis muita myönteisemmin. Tuoko perhe turvallisuudentunnetta? Vaikuttaako tähän enemmän lapsien määrä kuin se seikka, että henkilö elää parisuhteessa? Tuntevatko nämä henkilöt jo saavuttaneensa tietyn päämäärän elämässään? Mielenkiintoista olisi tietää miten perheen koko (ja siis myönteinen suhtautuminen elämään) korreloi esim. koulutustasoa tai varallisuutta.
- Euroopan unionin kansalaiset eivät usko äänensä kuuluvuuteen Euroopan unionissa tai siihen, että heidän äänellään olisi merkitystä. Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 36 prosenttia uskoo, että heidän äänellään on merkitystä, suomalaisista vain 29 prosenttia.
- Kun vain 46 prosenttia kaikkien jäsenmaiden kansalaisista (42 % suomalaisista) sanoo ymmärtävänsä Euroopan unionin toimitapoja, korostuu EU-tiedottamisen tarve entisestään.
- Kun vain 38 prosenttia kaikkien jäsenmaiden kansalaisista (22 % suomalaisista) uskoo, että heidän oman maansa edut otetaan huomioon Euroopan unionissa, olisi päättäjien nykyistä paremmin tuotava esiin EU-politiikan vaikutus ja yhteys kansalliseen politiikkaan sekä kansalaisten elämään.
- On tärkeää miettiä, miten EU:n ja kansalaisten vuoropuhelua edistettäisiin niin, että EU ja jäsenmaiden päättäjät saisivat kansalaiset oivaltamaan omat vaikutusmahdollisuutensa sekä yhdistyneen Euroopan heille ja heidän mailleen tarjoamat mahdollisuudet.

## EUROBAROMETER "Standard" 65.2 TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between the 27<sup>th</sup> of March and the 1<sup>st</sup> of May 2006, TNS Opinion & Social, a consortium created between Taylor Nelson Sofres and EOS Gallup Europe, carried out wave 65.2 of the EUROBAROMETER, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General Press and Communication, Opinion Polls.

The EUROBAROMETER "Standard" is part of wave 65.2 and covers the population of the respective nationalities of the European Union Member States, resident in each of the Member States and aged 15 years and over. The EUROBAROMETER "Standard" has also been conducted in the two acceding countries (Bulgaria and Romania) and in the two candidate countries (Croatia and Turkey) and in the Turkish Cypriot Community. In these countries, the survey covers the national population of citizens of the respective nationalities and the population of citizens of all the European Union Member States that are residents in those countries and have a sufficient command of one of the respective national language(s) to answer the questionnaire. The basic sample design applied in all states is a multi-stage, random (probability) one. In each country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

In order to do so, the sampling points were drawn systematically from each of the "administrative regional units", after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the countries surveyed according to the EUROSTAT NUTS II (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses (every Nth address) were selected by standard "random route" procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random (following the "closest birthday rule"). All interviews were conducted face-to-face in people's homes and in the appropriate national language. As far as the data capture is concerned, CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) was used in those countries where this technique was available.

| <b>ABBREVIATIONS</b> | <b>COUNTRIES</b>      | <b>INSTITUTES</b>                 | <b>N°<br/>INTERVIEWS</b> | <b>FIELDWORKDATES</b>        | <b>POPULATION<br/>15+</b> |
|----------------------|-----------------------|-----------------------------------|--------------------------|------------------------------|---------------------------|
| BE                   | Belgium               | TNS Dimarso                       | 1.020                    | 28/03/2006 26/04/2006        | 8.598.982                 |
| CZ                   | Czech Rep.            | TNS Aisa                          | 1.068                    | 29/03/2006 14/04/2006        | 8.571.710                 |
| DK                   | Denmark               | TNS Gallup DK                     | 1.008                    | 29/03/2006 01/05/2006        | 4.380.063                 |
| DE                   | Germany               | TNS Infratest                     | 1.526                    | 28/03/2006 23/04/2006        | 64.174.295                |
| EE                   | Estonia               | Emor                              | 1.002                    | 31/03/2006 24/04/2006        | 887.094                   |
| EL                   | Greece                | TNS ICAP                          | 1.000                    | 28/03/2006 24/04/2006        | 8.674.230                 |
| ES                   | Spain                 | TNS Demoscopia                    | 1.005                    | 28/03/2006 24/04/2006        | 35.882.820                |
| FR                   | France                | TNS Sofres                        | 1.020                    | 30/03/2006 24/04/2006        | 44.010.619                |
| IE                   | Ireland               | TNS MRBI                          | 1.003                    | 30/03/2006 30/04/2006        | 3.089.775                 |
| IT                   | Italy                 | TNS Abacus                        | 1.000                    | 30/03/2006 01/05/2006        | 49.208.000                |
| CY                   | Rep. of Cyprus        | Synovate                          | 507                      | 31/03/2006 24/04/2006        | 552.213                   |
| CY(tcc)              | Turkish Cypriot Comm. | KADEM                             | 500                      | 29/03/2006 15/04/2006        | 157.101                   |
| LV                   | Latvia                | TNS Latvia                        | 1.018                    | 28/03/2006 23/04/2006        | 1.394.351                 |
| LT                   | Lithuania             | TNS Gallup Lithuania              | 1.019                    | 31/03/2006 23/04/2006        | 2.803.661                 |
| LU                   | Luxembourg            | TNS ILReS                         | 503                      | 27/03/2006 24/04/2006        | 367.199                   |
| HU                   | Hungary               | TNS Hungary                       | 1.020                    | 04/04/2006 25/04/2006        | 8.503.379                 |
| MT                   | Malta                 | MISCO                             | 500                      | 28/03/2006 21/04/2006        | 322.917                   |
| NL                   | Netherlands           | TNS NIPO                          | 1.009                    | 04/04/2006 25/04/2006        | 13.242.328                |
| AT                   | Austria               | Österreichisches Gallup-Institute | 1.017                    | 31/03/2006 20/04/2006        | 6.679.444                 |
| PL                   | Poland                | TNS OBOP                          | 1.000                    | 30/03/2006 26/04/2006        | 31.610.437                |
| PT                   | Portugal              | TNS EUROTESTE                     | 1.002                    | 31/03/2006 24/04/2006        | 8.080.915                 |
| SI                   | Slovenia              | RM PLUS                           | 1.033                    | 30/03/2006 26/04/2006        | 1.663.869                 |
| SK                   | Slovakia              | TNS AISA SK                       | 1.078                    | 31/03/2006 19/04/2006        | 4.316.438                 |
| FI                   | Finland               | TNS Gallup Oy                     | 1.006                    | 27/03/2006 26/04/2006        | 4.279.286                 |
| SE                   | Sweden                | TNS GALLUP                        | 1.017                    | 28/03/2006 24/04/2006        | 7.376.680                 |
| UK                   | United Kingdom        | TNS UK                            | 1.312                    | 27/03/2006 26/04/2006        | 47.685.578                |
| BG                   | Bulgaria              | TNS BBSS                          | 1.015                    | 27/03/2006 10/04/2006        | 6.695.512                 |
| RO                   | Romania               | TNS CSOP                          | 1.007                    | 27/03/2006 27/04/2006        | 18.145.036                |
| HR                   | Croatia               | Puls                              | 1.000                    | 29/03/2006 25/04/2006        | 3.682.826                 |
| TR                   | Turkey                | TNS PIAR                          | 1.005                    | 29/03/2006 26/04/2006        | 47.583.830                |
| <b>TOTAL</b>         |                       |                                   | <b>29.220</b>            | <b>27/03/2006 01/05/2006</b> | <b>442.620.588</b>        |

For each country a comparison between the sample and the universe was carried out. The Universe description was derived from Eurostat population data or from national statistics offices. For all countries surveyed, a national weighting procedure, using marginal and intercellular weighting, was carried out based on this Universe description. In all countries, gender, age, region and size of locality were introduced in the iteration procedure. For international weighting (i.e. EU averages), TNS Opinion & Social applies the official population figures as provided by EUROSTAT or national statistic offices. The total population figures for input in this post-weighting procedure are listed above.

Readers are reminded that survey results are estimations, the accuracy of which, everything being equal, rests upon the sample size and upon the observed percentage. With samples of about 1,000 interviews, the real percentages vary within the following confidence limits:

|                             |              |              |              |              |              |
|-----------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| <b>Observed percentages</b> | 10% or 90%   | 20% or 80%   | 30% or 70%   | 40% or 60%   | 50%          |
| <b>Confidence limits</b>    | ± 1.9 points | ± 2.5 points | ± 2.7 points | ± 3.0 points | ± 3.1 points |

|    |  |                      |
|----|--|----------------------|
| A  | Työnumero  |                      |
|    | <input type="text"/>   | <input type="text"/> |
|    | EB64.1 A   |                      |
| B  | Maakoodi   |                      |
|    | <input type="text"/>   | <input type="text"/> |
|    | EB64.1 B   |                      |
| C  | Kierrostunnus  |                      |
|    | <input type="text"/>   | <input type="text"/> |
|    | EB64.1 C   |                      |
| D  | Lomakenumero   |                      |
|    | <input type="text"/>   | <input type="text"/> |
|    | EB64.1 D   |                      |
| E  | Lomakeversio   |                      |
|    | A  | 1                    |
|    | B  | 2                    |
|    | EB63.1 E   |                      |
|    | Kohtaa 26 ei kysytä Suomessa   |                      |
|    | Kohtaa 27 ei kysytä Suomessa   |                      |
|    | Kohtaa 28 ei kysytä Suomessa   |                      |
|    | Kohtaa 29 ei kysytä Suomessa   |                      |
|    | Kohtaa 30 ei kysytä Suomessa   |                      |
| Q1 | Mikä on kansallisuutenne? Olkaa hyvä ja kertokaa, mistä maasta (maista) olette kotoisin. |                      |
|    | (Useampi vastaus mahdollinen)  |                      |
|    | Belgia   | 1,                   |
|    | Tanska   | 2,                   |
|    | Saksa  | 3,                   |
|    | Kreikka  | 4,                   |
|    | Espanja  | 5,                   |
|    | Ranska   | 6,                   |
|    | Irlanti  | 7,                   |
|    | Italia   | 8,                   |
|    | Luxemburg  | 9,                   |
|    | Alankomaat   | 10,                  |
|    | Portugali  | 11,                  |
|    | Yhdistynyt kuningaskunta (Iso-Britannia, Pohjois-Irlanti)                                | 12,                  |